

Seletuskiri

Põltsamaa valla 2024. aasta eelarvele

SISUKORD

Sissejuhatus	2
1. PÕHITEGEVUS	4
1.1. PÕHITEGEVUSE TULUD	4
1.1.1. Maksud	5
1.1.2. Kaupade ja teenuste müük	7
1.1.3. Saadavad toetused	10
1.1.4. Muud tulud	12
1.2. PÕHITEGEVUSE KULUD	13
1.2.1. Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes	13
• Tööjõukulud	14
• Majandamiskulud	14
• Sotsiaaltoetused	15
• Muud toetused	16
• Muud tegevuskulud	16
1.2.2. Põhitegevuse kulud tegevusvaldkondade kaupa	16
• 01 Üldised valitsussektori teenused	17
• 04 Majandus	18
• 05 Keskkonnakaitse	20
• 06 Elamu- ja kommunaalmajandus	20
• 08 Vaba aeg, kultuur ja religioon	21
• 09 Haridus	23
• 10 Sotsiaalne kaitse	26
2. INVESTEERIMISTEGEVUS	29
3. FINANTSEERIMISTEGEVUS	31
4. EELARVE VÕRDLUS EELARVESTRAATEGIAGA	32

Sissejuhatus

Põltsamaa valla 2024. a eelarve on koostatud lähtudes kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS) põhimõtetest, võttes arvesse Põltsamaa valla arengukava 2040 ning selle lisa 1: Põltsamaa valla eelarvestrateegia 2024-2027. Eelarve koostamisel on lähtutud valla tasakaalustatud arengu huvidest ja reaalsetest võimalustest.

Eelarve koostamise alusdokumendiks on Põltsamaa Vallavolikogu 21.11.2017 määrus nr 2 „Põltsamaa valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord“ ja valla õigusaktid. Vastavalt nimetatud määrusele toimub ka eelarve menetlemine.

Eelarve osad on:

- põhitegevuse tulud
- põhitegevuse kulud
- investeerimistegevus
- finantseerimistegevus
- likviidsete varade muutus.

Eelarve selline liigendatus võimaldab eristada põhitegevust, investeerimis- ja finantseerimistegevust. Nähtavad on põhitegevuse tulude ja kulude suhe ning dünaamika, samuti investeringute tegemise ja laenude maksmise võimekus.

Eelarve on koostatud tekkepõhisest arvestusprintsiiibist lähtudes. See tähendab, et tehingud kajastatakse nende toimumise perioodis, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Käesolevas seletuskirjas esitatakse võrdlusandmetena 2022. eelarveaasta tegelikud, 2023. eelarveaastaks kinnitatud ja 2024. eelarveaastaks kavandatud andmed.

Seletuskirja ülesehitus järgib eelarve struktuuri ning sisaldab kõiki tulusid ja kulusid. Eelarve on koostatud brutomeetodil üheks eelarveaastaks, mis ühtib kalendriaastaga. Eelarve esitlusvaluutaks on euro.

Eelarve on läbinud kaks lugemist (Põltsamaa Vallavolikogu 21.12.2023 ja 25.01.2024 istungitel) ning eelarve seletuskirja on täiendatud tulenevalt eelarve eelnõu teisel lugemisel vastuvõetud muudatusettepanekutest. Kokku esitati 45 muudatusettepanekut ja volikogu toetas kõiki esitatud ettepanekuid. Muudatusettepanekud ja nende detailne sisu on ära toodud 25.01.2024 volikogu istungi protokollis.

Eelarvesse planeeritud kulutuste summa peab olema võrdne tulude ja muude kulude katteks planeeritavate vahendite summaga, et tagada tasakaalus eelarve. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahega.

Eelarve tulude koosseisus on põhitegevuse tulud 18,7 miljonit eurot. Investeerimistegevuse tulud on 0,6 miljonit eurot ning võetav investeerimislaen 1,9 miljonit eurot.

2024. aasta eelarve kogumaht (kõigi kulude ja väljaminekute rahaline summa) on 21,9 miljonit eurot. See koosneb põhitegevuse kuludest 18,6 miljonit eurot, investeerimistegevuse väljaminekutest 2,6 miljonit eurot ja finantseerimistegevuse väljaminekutest 0,7 miljonit eurot. Põhitegevuse kulud moodustavad eelarve kuludest 84,9%, investeerimistegevuse kulud 11,9% ja finantseerimistegevuse kulud 3,2%. Investeringute all on kajastatud projektide omaosalused, kuid toetussummasid ei ole näidatud, kuna projektid (nt linnaruum, hariduslinnak) on veel menetlemisel. Lisaks viiakse osa investeringuid ellu läbi valla osalusega äriühingu, Põltsamaa Vallavara OÜ, mille toetussummad ei kajastu valla eelarves.

2024. aasta põhitegevuskulude üks suurimatest muutujatest on olnud sotsiaalvaldkond ning seda tulenevalt hooldereformist. Sotsiaaltoetuste kulud on kasvanud 44%.

Arvestatav kulude kasv on tingitud mitmete muude toetuste vähendamise – nii nt on vähendatud korteriühistute ja kodud tuleohutuks toetusi.

Lisaks on vähendamisi tehtud erinevate tegevusalade ja asutuste eelarvetes. Vähenenud on majanduskulud (10%), kuna 2023. aastal viidi ellu kooli virtuaalreaalsuse projekti (maksumus 195 tuhat eurot), energiahinnad on stabiliseerunud ja odavnenud, toitlustuskulusid on vähendatud vastavalt 2023. a eelarve täitmisele jpm. Erinevaid ümberkorraldusi on tehtud avalike teenuste tagamisel, nt teede hooldust on suurendatud läbi Põltsamaa Halduse varasema sisse ostetud teenuse asemel, üle on vaadatud kulud koolide õpilasveo korraldamisel, tänavavalgustuse hooldusel jm, mis on toonud samuti kaasa kulude vähenemise. Tööjõukulude keskmine kasv on 5,1 % ning eelkõige on seda suurendatud 2023. aasta eelarve vaba jäägi arvelt ning riigi poolsest toetusfondist.

Kõige eeltoodu juures on erinevate tegevusalade all suurendatud ka omatulude osa. Tulude osa on hoitud konservatiivsena.

Eelarvesse on planeeritud eraldi põhitegevuse kuluna reservfond 180 000 eurot.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (§32) kohaselt on finantsdistsipliini tagamiseks ette nähtud kindlad meetmed – põhitegevuse tulemi lubatav väärtus ja netovõlakoormuse ülemmäär. Nimetatud meetmete täitmine on kohustuslik ning nende väärtused peavad vastama seaduses sätestatud nõuetele.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (§33) kohaselt on põhitegevuse tulemi lubatav väärtus aruandeaasta lõpu seisuga olema null või positiivne. Põhitegevuse tulemi väärtuse alusel on võimalik otsustada kohaliku omavalitsuse finantsolukorra üle ning selle meetme rikkumine võib kaasa tuua sanktsioonid.

Põhitegevuse tulem on eelarves 37 tuhat eurot, laenu jääk 11,8 miljonit eurot ja netovõlakoormus 2024. aasta lõpuks 63,5%. Eelarve põhinäitajad esitatakse tabelis 1.

Tabel 1. Eelarve põhinäitajad, EUR

Eelarve osa	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
PÕHITEGEVUS					
Tulud	18 652 826	18 556 397	16 824 057	0,5	96 429
Kulud	18 615 934	18 065 085	15 268 186	3,0	550 849
Põhitegevuse tulem	36 892	491 312	1 555 871	-92,5	-454 420
INVESTEERIMISTEGEVUS					
Tulud	535 710	1 538 870	894 660	-65,2	-1 003 160
Kulud	2 611 345	3 290 993	5 275 929	-20,7	-679 648
Investeeringustegevuse tulem	-2 075 635	-1 752 123	-4 381 269	18,5	-323 512
EELARVE TULEM (ülejääk (+), puudujääk (-))	-2 038 743	-1 260 811	-2 825 398	61,7	-777 932
FINANTSEERIMISTEGEVUS	1 206 345	123 597	2 516 230	876,0	1 082 748
Kohustiste võtmine	1 917 445	834 697	3 121 754	129,7	1 082 748
Kohustiste tasumine	711 100	711 100	605 524	0,0	0
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-700 399	-501 453	0	39,7	-198 946
EELARVE KOGUMAHT	21 938 379	22 067 178	21 149 639	-0,6	-128 799

1. PÕHITEGEVUS

1.1. PÕHITEGEVUSE TULUD

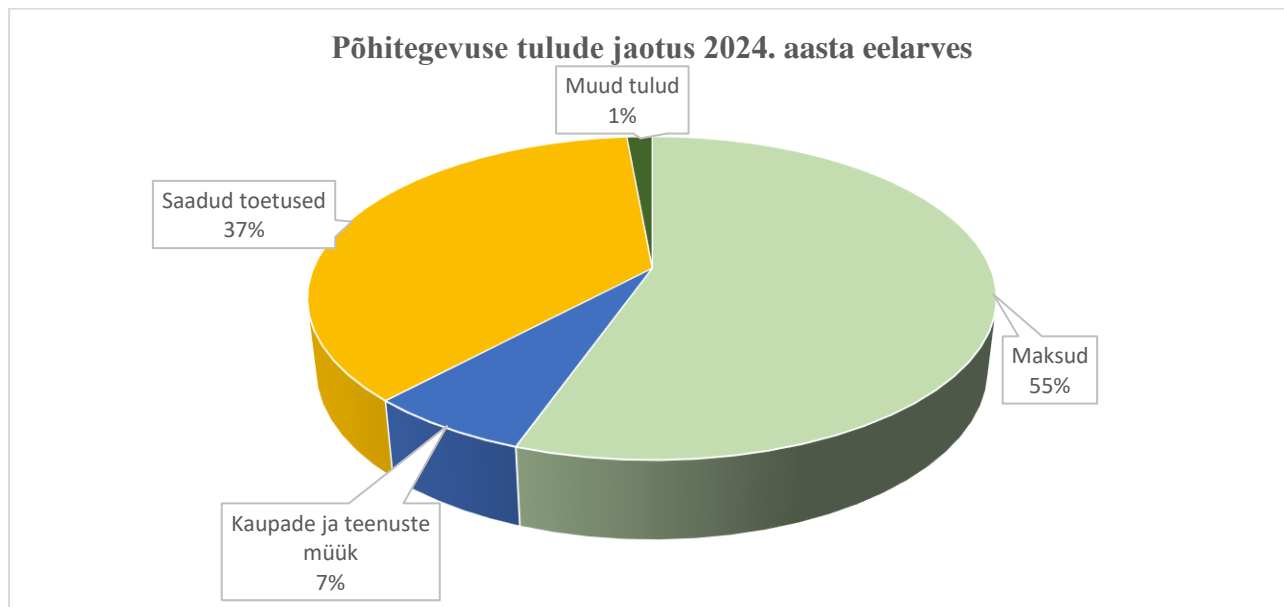
Põhitegevuse tulude eelarvesse kuuluvad maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused tegevuskuludeks ja muud tegevustulud.

Valla 2024. aasta põhitegevuse tulude kogumaht on 18,7 miljonit eurot. Põhitegevuse tulude kasvu on kavandatud 0,4%, vt tabel 2.

Tabel 2. Põhitegevuse tulud, EUR

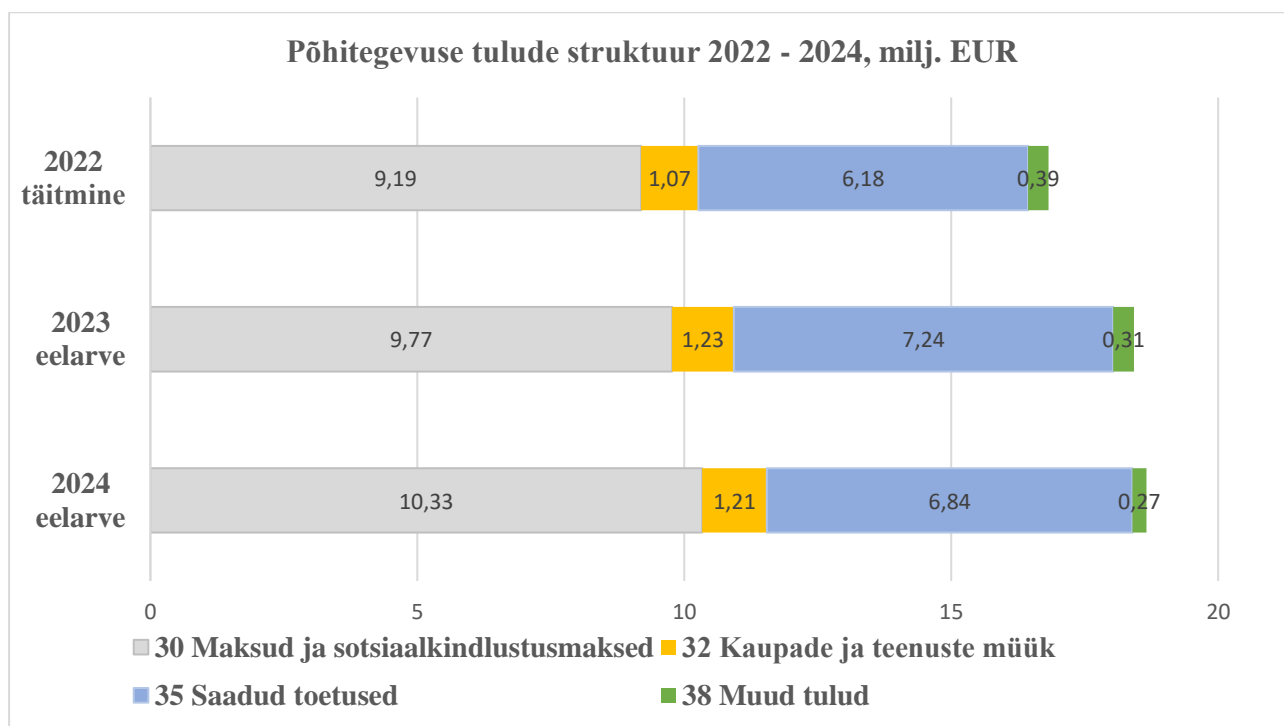
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
	18 652 826	18 581 983	16 824 057	0,4	70 843
30 Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	10 332 351	9 772 477	9 187 345	5,7	559 874
3000 Füüsilise isiku tulumaks	9 884 901	9 356 477	8 774 883	5,6	528 424
3030 Maamaks	447 450	415 000	411 863	7,8	32 450
3045 Teede ja tänavate sulgemise maks	0	1 000	600	-100,0	-1 000
32 Kaupade ja teenuste müük	1 213 804	1 257 918	1 072 905	-3,5	-44 114
320 Riigilõivud	12 000	9 000	10 385	33,3	3 000
3220 Tulud haridusalasest tegevusest	710 740	698 523	534 485	1,7	12 217
3221 Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	106 800	100 624	71 952	6,1	6 176
3222 Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	0	0	1 222	-	0
3224 Tulud sotsiaalalialasest tegevusest	197 464	193 300	200 252	2,2	4 164
3225 Elamu- ja konnaalategevuse tulud	102 000	100 000	107 231	2,0	2 000
3229 Tulud üldvalitsemisest	7 800	7 800	15 635	0,0	0
3230 Tulud transpordi- ja sidealasest tegevusest	2 000	3 000	2 227	-33,3	-1 000
3232 Tulud muudelt majandusaladelt	44 000	93 786	49 936	-53,1	-49 786
3233 Üür ja rent	23 000	24 300	77 166	-5,3	-1 300
3237 Õiguste müük	8 000	2 000	2 154	300,0	6 000
3238 Muu toodete ja teenuste müük	0	25 585	260	-	-25 585
35 Saadavad toetused	6 841 671	7 239 003	6 178 474	-5,5	-397 332
3500 Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	90 405	416 685	683 253	-78,3	-326 280
35200 Kohaliku omavalitsuse tasandusfond	2 083 987	1 486 038	1 418 553	40,2	597 949
35201 Kohaliku omavalitsuse toetusfond	4 507 979	5 176 973	3 932 507	-12,9	-668 994
3521 Saadavad tegevustoetused	159 300	159 307	143 221	0,0	-7
3529 Saadavad annetused	0	0	940	-	0
38 Muud tulud	265 000	312 585	385 333	-15,2	-47 585
38251 Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	228 000	249 000	347 675	-8,4	-21 000
38254 Tasu vee erikasutusest	37 000	38 000	35 742	-2,6	-1 000
3888 Eespool nimetatud muud tulud	0	25 585	1 916	-	-25 585

Suurima osa eelarvetuludest moodustavad maksud, vt joonis 1. Selline põhitegevuse tulude struktuur on olnud püsiv.

Joonis 1. Põhitegevuse tulude jaotus 2024. aasta eelarves

Kui põhitegevuse tulude kasv on olnud eelnevatel aastatel suhteliselt stabiilne (6-8% aastas), siis käesolev eelarve on kavandatud konservatiivselt ja lähtudes olemasolevast teabest, ei prognoosita hetkel saadavate toetuste osas arvestatavat kasvu, vt joonis 2.

Joonis 2. Põhitegevuse tulude struktuur 2022. - 2024. aastal

1.1.1. Maksud

Maksutulud on eelarve suurim tuluallikas, vt tabel 3. Maksutulude koosseisu arvatakse maksuseadustega kehtestatavad riiklikud maksud ja valla volikogu poolt kehtestatavad kohalikud maksud. Riiklikud maksud on füüsilise isiku tulumaks ja maamaks. Maksutuludest 95,7% moodustab füüsilise isiku tulumaks. Kohaliku maksuna on valla volikogu poolt kehtestatud teede ja tänavate sulgemise maks, mida Põltsamaa vallas oma ebaolulise suuruse tõttu ei ole mõistlik eelarvestada. Tulumaksu laekumine on kavandatud rahandusministeeriumi prognoosidest (mis on ca 10%) mõnevõrra konservatiivsemalt. Arvestatud on jooksva aasta tulumaksu laekumisega ja riigi poolt

tehtud tulumaksuseaduse muudatusega. Kuni 2023. aasta lõpuni laekub residendist füüsiliste isikute maksustatavast tulust maksumaksja elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele 11,96%. Alates 2024. aastast kehtib maksuvalemi muudatus, mille kohaselt hakkab kohaliku omavalitsuse üksusele laekuma 2,5% valla pensionäridele makstavast riiklikust pensionist ja 11,89% valla maksumaksjana registreeritud füüsilise isiku muust maksustatavast tulust. (Maksustatava tulu hulka ei arvata siin kohustuslikku ja täiendavat kogumispensioni, dividenditulu ning vara võõrandamisest saadud kasu.) Tulumaksu laekumine suureneb eelarve kohaselt koos pensioni osaga 5,6%.

Maamaks on riiklik maks, mis laekub täies ulatuses kohaliku omavalitsuse eelarvesse. 2022. aastal toimus maade korraline hindamine ja maamaksu arvutamise meetodika muutus alates 2024. aastast. Eelarves on arvestatud, et 2024. aastal laekub maamaksu 7,8 % rohkem võrreldes 2023. aastaga.

Tabel 3. Maksutulud, EUR

Tulu nimetus	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
Maksutulud kokku	10 332 351	9 772 477	9 187 345	5,7	559 874
3000 Füüsilise isiku tulumaks	9 884 901	9 356 477	8 774 883	5,6	528 424
3030 Maamaks	447 450	415 000	411 863	7,8	32 450
3045 Teede ja tänavate sulgemise maks	0	1 000	600	-100,0	-1000

Füüsilise isiku tulumaksu tulu kavandatakse 2024. aastaks 9,9 miljonit eurot. Tulumaksu laekumist mõjutab maksumaksjate arv, nende brutosissetulek ja riigi poolt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr. Kuukeskmiseks brutotuluks Põltsamaa vallas prognoositakse 2024. aastaks 1556 eurot, vt tabel 4.

Põltsamaa valla maksumaksja on isik, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on 1. jaanuari seisuga Põltsamaa vallas. Põltsamaa valla prognoositav keskmine maksumaksjate arv (palgatulu saajad) on 4181.

Tabel 4. Maksumaksjate arv ja väljamaksed aastatel 2018 - 2024

Näitaja	2024 prognoos	2023 prognoos	2022	2021	2020	2019	2018
Rahvaarv Põltsamaa vallas 01. jaanuari seisuga rahvastikuregistri andmetel	9 485	9 485	9 383	9 571	9 557	9 869	10 012
Maksumaksjate keskmine arv vallas (välja arvatud pangatulu intressi saajad)	4 181	4 181	4 203	4 239	4 215	4 328	4 363
Väljamaksed füüsilistele isikutele, EUR	78 066 451	76 381 084	71 569 222	66 221 203	62 092 817	61 068 142	57 569 673
Füüsilise isiku tulumaksu laekumine vallale, EUR	9 884 901	9 356 477	8 559 679	7 920 056	7 426 301	7 303 750	6 885 333
Kuukeskmine brutotulu valla maksumaksja kohta, EUR	1 556	1 498	1 419	1 302	1 228	1 176	1 100
Brutotulu kasv võrreldes eelmise aastaga	3,7%	5,3%	8,3%	5,7%	4,2%	6,5%	*
Kuukeskmine brutotulu Eesti maksumaksja kohta, EUR	1 928	1 782	1 645	1 496	1 407	1 339	1 246
Valla kuukeskmise brutotulu osakaal Eesti kuukeskmisest brutotulust	80,7%	84,1%	86,3%	87,0%	87,3%	87,8%	88,3%

Väljamaksed füüsilistele isikutele on suurenenud igal aastal ja sellest tulenevalt ka füüsilise isiku tulumaksu laekumine. Siiski jääb valla kuu keskmine brutotulu väiksemaks kui vastav Eesti keskmine näitaja ja see vahe kasvab järjepidevalt. Jooksvalt on valla maksumaksjate ja väljamaksete andmed

leitavad rahandusministeeriumi kodulehel <https://fin.ee/finantskorraldus#finantsulevaated> esitatud tabelites.

2024. aastaks planeeritud tulumaksu laekumine 9,9 miljonit eurot jaguneb riiklike pensionide tulumaksuks 0,6 miljonit eurot (2,5% riiklikelt pensionidelt) ja muudelt tuludelt arvestatud tulumaksuks 9,3 miljonit eurot (11,89% maksumaksja muudest tuludest). Kavandatav tulumaksu laekumise kasv on 5,6%.

Maamaks on riiklik maks, mis laekub täies ulatuses kohaliku omavalitsuse eelarvesse (maamaksuseadus § 6). Vastavalt maamaksuseaduse § 5 on kohaliku omavalitsusüksuse volikogul õigus kehtestada maamaksumäär vahemikus 0,1 – 1,0% maa maksustamishinnast aastas.

2022. aastal toimus maade korraline hindamine ja maamaksu arvutamise meetodika muutub alates 2024. aastast. Vallavolikogu 15.06.2023 määrusega nr 12 on kehtestatud maamaksu määraks:

1. elumumaale ja maatulundusmaa õuemaale kõlvikule 0,5% maa maksustamishinnast aastas;
2. punktis 1 nimetamata maatulundusmaale 0,5 % maa maksustamishinnast aastas;
3. punktides 1 ja 2 nimetamata sihtotstarbega maale 1,0 % maa maksustamishinnast aastas.

Maamaksu laekumiseks kavandatakse 2024. aastal 447 tuhat eurot, so 7,8% rohkem kui 2023. aastal.

Teede ja tänavate sulgemise maksu reguleerib kohalike maksude seaduse alusel Põltsamaa Vallavolikogu 17.05.2018 määrus nr 17 „Teede ja tänavate sulgemise maks” ning maks laekub tee või tänava sulgejalt omavalitsusüksuse eelarvesse. Teede ja tänavate sulgemise maksu makstakse ürituste korraldamise, ehitus- või remonttööde puhul, kui sellega kaasneb üldkasutatava tee, tänava, pargi, puhkeala või selle osa sulgemine. Teede ja tänavate sulgemise maksu kogutakse ainult Põltsamaa linna territooriumil. 2024. aastaks teede ja tänavate sulgemise maksutulu ei kavandata, sest ka 2023. aastal on 12 kuu laekumine olnud 0 eurot.

1.1.2. Kaupade ja teenuste müük

Kaupade ja teenuste müügi grupis esitatakse tulud laekuvatest riigilõivudest ja valla asutuste majandustegevusest ning üüri ja renditulud, tabel 5. Majandustegevuse tulu jaotatakse valdkondade lõikes – haridusalane tegevus, kultuuri- ja kunstialane tegevus, spordi- ja puhkealane tegevus, sotsiaalialane tegevus, elamu- ja kommunaaltegevus, transpordi- ja sidealane tegevus, üldvalitsemine, muud majandusalad. Võrreldes 2023. aasta eelarvega planeeritakse tulude vähenemist kaupade ja teenuste müügist 3,5%.

Tabel 5. Kaupade ja teenuste müük, EUR

Tulu nimetus	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
Kaupade ja teenuste müük kokku	1 213 804	1 257 918	1 072 905	-3,5	-44 114
320 Riigilõivud	12 000	9 000	10 385	33,3	3 000
3220 Tulud haridusalasest tegevusest (tabel 6)	710 740	698 523	534 485	1,7	12 217
3221 Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	106 800	100 624	71 952	6,1	6 176
3222 Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	0	0	1 222	0,0	0
3224 Tulud sotsiaalialasest tegevusest (tabel 8)	197 464	193 300	200 252	2,2	4 164
3225 Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	102 000	100 000	107 231	2,0	2 000
3229 Tulud üldvalitsemisest	7 800	7 800	15 635	0,0	0
3230 Tulud transpordi- ja sidealasest tegevusest	2 000	3 000	2 227	-33,3	-1 000
3232 Tulud muudelt majandusaladelt	44 000	93 786	49 936	-53,1	-49 786
3233 Üür ja rent (tabel 9)	23 000	24 300	77 166	-5,3	-1 300
3237 Õiguste müük	8 000	2 000	2 154	300,0	6 000
3238 Muu toodete ja teenuste müük	0	25 585	260	-	-25 585

Riigilõivusid on 2023. aastal laekunud 9 tuhat eurot. 2024. aastal nähakse ette vähemalt sama suurt tulu kui 2023. aastal, seega kavandatakse eelarvesse riigilõivutulud 12 tuhat eurot, kasv on võrreldes

2023. aasta eelarvega 33%. Riigilõivuseaduse kohaselt laekuvad valla eelarvesse riigilõivud ehitusseadustiku ja ühistranspordiseaduse alusel tehtavatest toimingutest. Ehitusseadustiku alusel makstakse vallavalitsusele riigilõivu projekteerimistingimuste väljastamise ning ehitus- ja kasutusloa taotluste läbivaatamise eest. Ühistranspordiseaduse alusel makstakse vallavalitsusele riigilõivu taksoveo korraldamisega seotud toimingute korraldamise eest.

Tulusid haridusalasest tegevusest kavandatakse 1,7% rohkem võrreldes 2023. aasta eelarvega. Antud tulude koosseisus kajastatakse valla haridusasutuste omatulud ja teistelt omavalitsustelt laekuv tulu, kui nende omavalitsuste rahvastikuregistrijärgse elukohaga lapsed käivad Põltsamaa Vallavalitsuse hallatavates haridusasutustes, tabel 6.

Tabel 6. Tulud haridusalasest tegevusest, EUR

Asutus		2024 eelarve tulud, EUR	Laste arv 2022/2023	2023 eelarve tulud, EUR	Laste arv 2021/2022
Põltsamaa Valla Lasteaed	lasteaia kohatasud	264 500	437	245 750	426
Põltsamaa Ühisgümnaasium	üritused, projektid, teklid, päevikud, õppevahendid	5 000	869	41 000	827
	õpilaskodu majutus	500		500	
Puurmani Mõisakool (lasteaed)	lasteaia kohatasud	35 640	96 koolis / 54 lasteaia	28 050	88 koolis / 45 lasteaia
Põltsamaa Muusikakool	Õppetasad (tabel 7)	66 500	138	60 323	120
Põltsamaa Vallavalitsus	teistelt omavalitsustelt laekuvad kohatasud lasteaedades, koolides ja huvikoolides käivate laste eest	250 000	121	230 000	111
Põltsamaa Haldus	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi koolitoit	83 000		88 900	
Põltsamaa Haldus	Puurmani Mõisakooli koolitoit	5 600		4 000	
Omatulud kokku		710 740		698 523	

Põltsamaa vallas tegutseb üks gümnaasium – Põltsamaa Ühisgümnaasium, mille koosseisu kuuluvad neli õppekohta Põltsamaal, Adaveres, Lustiveres ja Aidus ning üks põhikool – Puurmani Mõisakool. Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 kehtestab Vabariigi Valitsus igaks eelarveaastaks kohalike omavalitsuste vahelise arvlemise õppekoha tegevuskulu piirmäära ühe kuu kohta. Ühe kuu õppekoha tegevuskulu piirmäära kehtestamisel lähtutakse üle-eelmise eelarveaasta munitsipaalkoolide tegevuskulude mahust ja õpilaste arvust sellele eelarveaastale eelneva aasta 10. novembri seisuga. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 14.12.2022 määrusele nr 126 on 2023. aastal ühe õppekoha tegevuskulu piirmäär 99 eurot kuus.

Valla koolides käib 90 teistest omavalitsustest pärit last.

Põltsamaa vallas on üks lasteaed (Põltsamaa Valla Lasteaed) kuue õppekohaga ja kolm lasteaiarühma Puurmani Mõisakooli koosseisus. Koolieelse lasteasutuse kohatasu on reguleeritud koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 lõikega 3. Lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulude katmine toimub vallaeelarve vahenditest. Kuni 31.12.2023 on lapsevanema poolt kaetavaks osaks kinnitatud 50 eurot kuus. Alates 2024. aastast on lapsevanema poolt kaetava osa suuruseks 55 eurot kuus. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab hoolekogu, see kaetakse valla eelarvest ja lapsevanem lapse toidu eest tasuma ei pea.

Laekumine teistelt kohalikelt omavalitsustelt lasteaia teenuse eest on reguleeritud koolieelse lasteasutuse seaduses (KELS §27 lõige 6). Vallavalitsus kinnitab igaks eelarveaastaks lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestusliku maksumuse ühe lapse kohta (KELS § 27 lõige 7).

Valla lasteaedades käib 16 teistest omavalitsustest pärit last.

Õpilaste õppetasu huvikoolides on reguleeritud huvikooli seaduse ning vallavolikogu määrusega.

Vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 19.01.2023 määrusele nr 2 on Põltsamaa Muusikakooli õppetasu 2024. aastal õpilase kohta vahemikus 10-75 eurot kuus. Sealhulgas on põhiõppe õppetasu õpilase kohta 50 eurot ja üldõppe õppetasu 45 eurot kuus (tabel 7). Õppetasu arvestatakse 9 kuu eest kalendriaastas, st perioodil juuni – august õppetasu ei võeta. Võttes arvesse ka õpilaste võimalikku loobumist õppetööst õppeaasta jooksul, on 2024. aasta eelarves kavandatud õppetasu kokku 66,5 tuhat eurot (keskmine omatulu kasv 10%).

Tabel 7. Õppetasud Põltsamaa Muusikakoolis

Õppe liik	Õpilase õppetasu kuus, EUR	Õpilaste arv	Kuus õppetasu, EUR	Õppetasud kokku 2024. aastal, EUR
Põhiõpe	50	90	4500	40500
Üldõpe	45	10	450	4050
Üldõpe + lisapill	50	2	100	900
Põhiõpe + lisapill	55	15	825	7425
Vabaõpe	50	20	1000	9000
Vabaõpe + lisapill	60	1	60	540
Eelkool rühm 30 min	10	21	210	1890
Eelkool rühm 45 min	15	9	135	1215
Eelkool 0,5 eriapill	18	9	162	1458
Eelkool 1,0 eriapill	36	5	180	1620
9 kuud kokku				68 598
Eelarvesse kavandatud				66 500

Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest sisaldavad 100 tuhat eurot Põltsamaa Kultuurikeskuse tasuliste teenuste ja sündmuste korraldamise tasusid ning kuus tuhat eurot Põltsamaa Raamatukogu tegevustulusid.

Kultuurikeskuse suuremad tuluallikad 2024. aastal on kavandatud piletite müügitulu 66 tuhat eurot, ringide tasu 12 tuhat eurot ning ruumide renditulu 15 tuhat eurot.

Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest puuduvad, sest sporditaristute haldamisega tegelevad valla asutatud SA Põltsamaa Sport ja 100% valla omandis olev Põltsamaa Vallavara OÜ, mille eelarvetes vastavad tulud on kajastatud.

Tulud sotsiaalalasest tegevusest, tabel 8, laekuvad Põltsamaa Valla Päevakeskuse tasulistelt teenustelt. Põltsamaa Valla Päevakeskusel on tegevuskohad Põltsamaa linnas ja Adaveres alevikus. Eelarves on sotsiaalalasest tegevused 2,2% suuremas summas kui 2023. aastal. Päevakeskus tegeleb järjepidevalt oma võimaluste piires teenuste mahu ja kvaliteedi tõstmise ning kliendibaasi laiendamisega.

Tabel 8. Tulud sotsiaalalasest tegevusest, EUR

Sisu	2024 eelarve	2023 eelarve	Muutus, %
Tulud sotsiaalalasest tegevusest kokku	197 464	193 300	2,2
<i>Muu eakate sotsiaalne kaitse (Põltsamaa Valla Päevakeskus):</i>			
Koduteenuse tulud	13 464	12 000	12,2
Pansioniteenus	48 000	47 800	0,4
Pesu pesemise teenus	26 000	25 000	4,0
Ruumide üür, majutus	11 000	11 000	0,0
Saunateenus	4 800	4 000	20,0
Transporditeenus	13 200	13 000	1,5
Muud toitlustamise tulud	6 000	5 500	9,1
Muud tulud sotsiaalalasest tegevusest	75 000	75 000	0,0

Elamu- ja kommunaaltegevuse tuludeks on Põltsamaa Halduse poolt munitsipaalkorterite üürimine, kommunaal- ja haldamisteenuse osutamine Põltsamaal, Pisisaares, Adaveres, Vägariis, Umbusis, Puurmanis, Võisikul ja Lustiveres ning teise äripindadega seotud elamu- ja kommunaalteenuste osutamine.

Tuludeks üldvalitsemisest on raamatupidamisteenuse osutamine Põltsamaa Sport SA-le. Tulu on vähenenud, sest 2023. aastal osutati teenust ka Põltsamaa Vallavara OÜ-le, kes võtab 2024. aastast raamatupidaja enda koosseisu ning teenusevajadus langeb seega ära.

Tuludeks transpordi- ja sidealastest tegevustest on vallale kuuluvate bussidega transporditeenuste osutamine.

Tuludeks muudelt majandusaladelt on Põltsamaa Halduse erinevate varade renditulu ja müügitulu (hakkepuut jms).

Üüri- ja rendituludeks (tabel 9) on Põltsamaa vallale kuuluvate kinnistute ja mitteiluruumide renditulu.

Tabel 9. Üürid ja rendid, EUR

Sisu	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Märkused
Üürid ja rendid kokku	23 000	24 300	77 166	
Puurmani teenuskeskuse ruumid	2 100	2 097	1 792	
Puurmanis Tartu Terminal	1 224	1 224	1 224	
Puurmani Mõisakool - üürikorterid, mõisahoone ruumid, töökoda		18 500	8 457	
Puurmani Mõisakool - kooli ruumide rent	5 000			
Põltsamaa Sport - ujula	2 380	2 183	2 183	
Põltsamaal Kivimar OÜ	296	296	352	
Põltsamaa hariduslinnakus - Lille 2/3 sauna rent, koolimaja ruumide rent	10 000			
Põltsamaa Valla Lasteaed - ruumide rent	2 000			
Põltsamaa Haldus - elamispinnad			16 839	põgenikele elamispindade üürimine
Lustivere Hooldekodu			639	müüdnud käesolevaks ajaks
Põltsamaal Tarrest LT OÜ (Viljandi mnt 3)			45 180	müüdnud käesolevaks ajaks
Adavere Põhikool (saal, võimla, vabaajakeskus)			500	2023.aastast tasuta kasutamise leping

Üüri- ja renditulused on kavandatud eelarvesse 5% vähem kui 2023. aastal. Üüritavate pindade olukord ja teenuste hinnad vajavad lähitulevikus tõsist ülevaatamist ning korrastamist, kuna ei kata ära üldkuluseid (nt halduskulud jms). Tõenäoline on kõikide rentide ja üüride ning nendega kaasnevate tegevuste hinnatõus.

Õiguste müügi tuludeks on hoonestusõiguse aastatasud (sh Viljandi mnt 3 kinnistu ja Kannikese tänava elamukrundid).

1.1.3. Saadavad toetused

Valla tulu tegevuskuludeks saadavatelt toetustelt on esitatud tabelis 10. Põhitegevuse tulude koosseisu kuuluvad toetused jagunevad tegevuskulude sihtfinantseerimiseks ja tegevustoetusteks.

Toetusi saadakse üldjuhul riigieelarvest kas kohaliku omavalitsuse tasandusfondist või toetusfondist, samuti ka tegevustoetusena kindlate tegevuste toetamiseks.

2024. aastat iseloomustab toetuste vähenemine. Mitmed projektid on lõppenud ja ei ole teada sõjapõgenikega seotud toetuste jätkumine või muude projektide rahastamine. Sellised sihtotstarbelised toetused nagu pikaajalise hoolduse korraldamise toetus, asendus- ja järelhooldusteenuse korraldamise toetus ja matusetoetus ei ole enam toetusfondi koosseisus, vaid need kulud tuleb katta tulumaksu laekumise ja tasandusfondi suurenemise arvelt.

Tabel 10. Saadavad toetused, EUR

Tulu nimetus	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
Saadavad toetused kokku	6 841 671	7 239 003	6 178 474	-5,5	-397 332
3500 Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	90 405	416 685	683 253	-78,3	-326 280
35200 Kohaliku omavalitsuse tasandusfond	2 083 987	1 486 038	1 418 553	40,2	597 949
35201 Kohaliku omavalitsuse toetusfond	4 507 979	5 176 973	3 932 507	-12,9	-668 994
<i>sh:</i>					
<i>Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus (tabel 11)</i>	<i>3 884 956</i>	<i>3 688 335</i>	<i>2 938 394</i>	<i>5,3</i>	<i>196 621</i>
<i>Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus</i>	<i>137 283</i>	<i>131 541</i>	<i>128 300</i>	<i>4,4</i>	<i>5 742</i>
<i>Huvihariduse ja -tegevuse toetus</i>	<i>118 849</i>	<i>110 401</i>	<i>111 500</i>	<i>7,7</i>	<i>8 448</i>
<i>Suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamise toetus</i>	<i>17 635</i>	<i>19 474</i>	<i>28 200</i>	<i>-9,4</i>	<i>-1 839</i>
<i>Toimetulekutoetuse maksmise hüvitis</i>	<i>85 528</i>	<i>121 133</i>	<i>77 297</i>	<i>-29,4</i>	<i>-35 605</i>
<i>Matusetoetus</i>	<i>0</i>	<i>33 996</i>	<i>32 000</i>	<i>-100,0</i>	<i>-33 996</i>
<i>Asendus- ja järelhooldusteenuse toetus</i>	<i>0</i>	<i>340 254</i>	<i>324 751</i>	<i>-100,0</i>	<i>-340 254</i>
<i>Pikaajalise hoolduse korralduse toetus</i>	<i>0</i>	<i>362 863</i>	<i>0</i>	<i>-100,0</i>	<i>-362 863</i>
<i>Rahvastikutoimingute kulude hüvitis</i>	<i>521</i>	<i>393</i>	<i>965</i>	<i>32,6</i>	<i>128</i>
<i>Kohalike teede toetus</i>	<i>263 207</i>	<i>266 399</i>	<i>291 100</i>	<i>-1,2</i>	<i>-3 192</i>
<i>Kõrgenenud energiakulud</i>	<i>0</i>	<i>102 184</i>	<i>0</i>	<i>-100,0</i>	<i>-102 184</i>
3521 Saadavad tegevustoetused	159 300	159 307	143 221	0	-7
3529 Saadavad annetused	0	0	940	0	0

Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine sisaldab erinevatele projektidele eraldatavaid toetusi ning muid kindlal eesmärgil saadavaid toetusi, mis lisatakse eelarvesse olemasolevate rahastamisotsuste alusel. Eelarve koostamise perioodil ei ole enam sihtfinantseerimise summasid veel teada, vaid need selguvad eelarveperioodi jooksul, näiteks mitmesuguste projektide rahastused ja muud toetused.

Tasandusfond on ette nähtud tulude ja kulude tasandamiseks, et tagada väiksema tulukusega kohaliku omavalitsuse üksustele vahendid neile pandud ülesannete täitmiseks. Tasandusfondi eraldise määramisel arvestatakse kohaliku omavalitsuse parameetreid (elanike demograafiline koosseis, tulumaksu ja maamaksu laekumine, hooldatavate arv jms) 01.01.2024 seisuga. Tasandusfondi prognoositav laekumine on 2024. aastal 40,2% suurem kui 2023. aastal. See on tingitud tulumaksuseaduse muudatuse ja toetusfondist välja arvatud kategooriate mõju tasandamisest.

Toetusfond on kindlate tingimuste alusel riiklikult jaotatav toetus. Toetusfondi suurus ja toetuste liigid määratakse riigieelarvega. 2024. aasta eelarves on planeeritud toetusfondi vähenemine 12,9%. Käesolevast aastast ei kuulu toetusfondi koosseisu matusetoetus, asendus- ja järelhooldusteenuse toetus ning pikaajalise hoolduse korralduse toetus. Kui selgub tasandusfondi ja toetusfondi lõplik jaotus (Vabariigi Valitsuse määruse alusel peale riigieelarve kinnitamist), siis viiakse see eelarveaasta jooksul vastavusse ka valla eelarvega (läbi lisaelarvete). Toetusfondist moodustab suurima osa üldhariduskoolide pidamiseks antav riigipoolne toetus, vt tabel 11. Antud tabelis on esitatud Haridus-

ja Teadusministeeriumi poolt esitatud toetus, mida vald saab üldhariduskoolide pidamiseks jagada. Vabariigi Valitsuse otsusega on 2024. aastast üldhariduskoolide õpetajate miinimumpalga määra kasv 3,1% (seisuga 31.01.24) ning sellest tulenevalt on oodata toetusfondi täiendavaid vahendeid antud määra ulatuses.

Tabel 11. Üldhariduskoolide pidamiseks antava toetuse koosseis, EUR

Sisu	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus kokku	3 884 956	3 688 335	2 938 394	5,3	196 621
<i>põhikooli õpetajate tööjõukulud</i>	2 910 169	2 781 558	2 166 178	4,6	128 611
<i>gümnaasiumi õpetajate tööjõukulud</i>	371 621	334 514	249 876	11,1	37 107
<i>direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulud</i>	132 555	132 555	132 555	0,0	0
<i>õpetajate, direktorite ja õppealajuhatajate täienduskoolitus</i>	17 988	17 988	17 988	0,0	0
<i>õppekirjandus</i>	54 948	54 777	51 927	0,3	171
<i>koolitoit</i>	168 525	168 000	159 250	0,3	525
<i>tõhustatud ja eritoe tegevuskulud</i>	217 872	187 704	153 216	16,1	30 168
<i>kultuurirahits</i>	11 278	11 239	7 404	0,3	39
Üldhariduskoolide toetuse osakaal toetusfondis, %	86,2	71,2	74,7	*	*

Saadavad muud tegevustoetused on Kultuuriministeeriumi poolt eraldatavad summad keskraamatukogu kulude katteks, so Põltsamaa Raamatukogu tööjõukulude toetus summas 159 tuhat eurot ning toetus raamatute ja tarvikute soetamiseks summas 56 tuhat eurot.

1.1.4. Muud tulud

Muud tulude koosseisus esitatakse kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu, tasu vee erikasutusest ja eespool nimetatud muud tulud, vt tabel 12.

Tabel 12. Muud tulud, EUR

Tulu nimetus	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
Muud tulud kokku	265 000	312 585	385 333	-15,2	-47 585
38251 Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	228 000	249 000	347 675	-8,4	-21 000
38254 Tasu vee erikasutusest	37 000	38 000	35 742	-2,6	-1 000
3888 Eespool nimetatud muud tulud	0	25 585	1 916	-100,0	-25 585

Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu laekub eelarvesse liiva, kruusa, dolokivi, lubjakivi ja turba kaevandamiseks väljastatud lubade alusel teostatud materjalide kaevandamise eest. Kaevandamisõiguse tasud on vähenenud oluliselt, sest hoonete ja taristuehituse mahud on arvestatavalt vähenenud ning ka 2024. aasta perspektiivis on teada antud valdkonna ettevõtete tegevuste peatumisest ning töötajate koondamisest.

Vee erikasutustasud maksavad vee kasutajad õiguse eest võtta vett otse põhjaveest või veekogust erikasutuse korras. Eelarvesse planeeritav tasu stabiilselt suurusjärgus 35 – 38 tuhat eurot.

1.2. PÕHITEGEVUSE KULUD

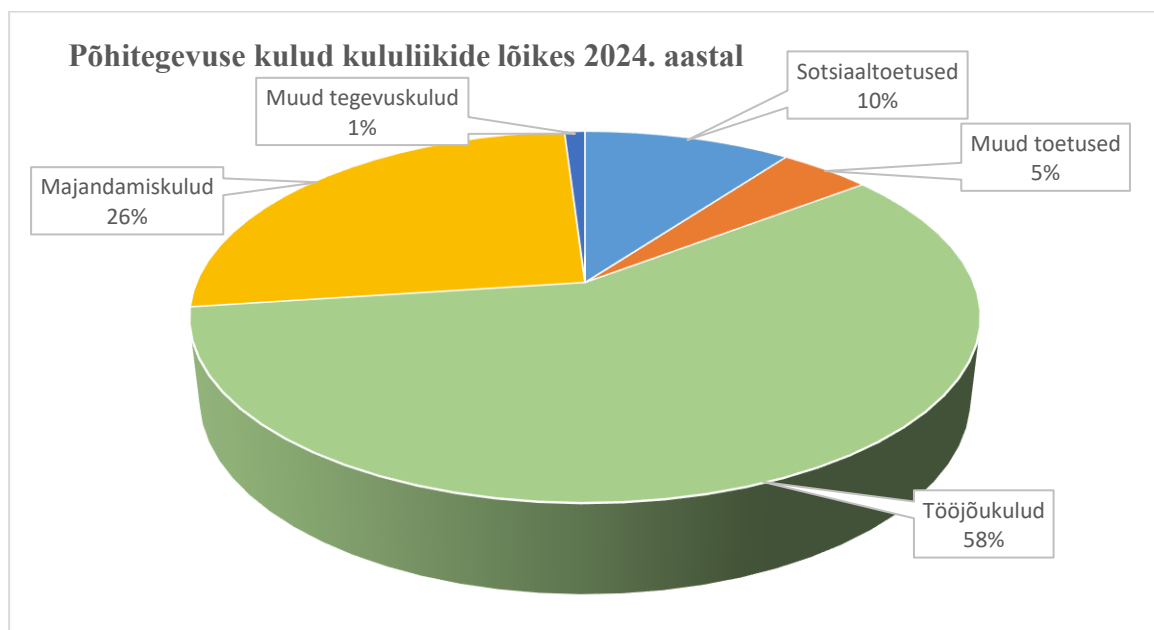
Põhitegevuse kululiigid – tööjõukulud, majandamiskulud, toetused (va toetused põhivara soetuseks) ja muud tegevuskulud jagatakse valdkondade lõikes, vt tabel 13. Valla põhitegevuse kulude kogumaht on 18,6 miljonit eurot ning võrreldes 2023. aasta eelarvega on kasv 3,0%. Põhitegevuse kulud jagunevad seitsme tegevusvaldkonna vahel, mille detailsem ülevaade esitatakse punktis 1.2.2.

Tabel 13. Põhitegevuse kulud ja põhitegevuse tulem, EUR

	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	18 615 934	18 065 085	15 268 186	3,0	550 849
Põhitegevuse kulud valdkondade lõikes					
01 Üldised valitsussektori teenused	1 740 868	1 408 709	1 268 236	23,6	332 159
04 Majandus	961 246	1 007 208	969 834	-4,6	-45 962
05 Keskkonnakaitse	127 620	126 230	108 070	1,1	1 390
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	1 598 610	1 575 887	1 352 720	1,4	22 723
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	1 714 368	1 746 755	1 610 028	-1,9	-32 387
09 Haridus	9 499 147	9 652 301	8 092 724	-1,6	-153 154
10 Sotsiaalne kaitse	2 974 075	2 547 996	1 866 573	16,7	426 073
Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes					
41 Sotsiaaltoetused	1 870 761	1 293 765	754 219	44,6	576 996
45 Muud toetused	869 710	1 014 733	997 795	-14,3	-145 023
50 Tööjõukulud	10 880 043	10 352 611	8 604 188	5,1	527 432
55 Majandamiskulud	4 814 420	5 348 983	4 903 552	-10,0	-534 563
60 Muud tegevuskulud	181 000	54 994	8 431	229,1	126 006
PÕHITEGEVUSE TULEM	36 892	516 898	1 555 871	-92,9	-480 006

1.2.1. Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes

Kululiikidega näidatakse ära kulu majanduslik sisu. Kululiikide põhiselt on suurima osakaaluga tööjõukulud – 58% põhitegevuse kuludest, joonis 3.

Joonis 3. Põhitegevuse kulude jaotus kululiikide lõikes 2024. aastal

• Tööjõukulud

Põltsamaa Vallavolikogu liikmetele makstavaid tasusid reguleerib Põltsamaa Vallavolikogu 30.12.2021 määrus nr 23 „Vallavolikogu tööst osavõtu eest tasu ja hüvitiste maksmise kord“:

- ✓ volikogu esimehele makstakse volikogu tööst osavõtu ja volikogu esimehe ülesannete täitmise eest tasu 900 eurot kalendrikuus;
- ✓ volikogu liikmele makstakse volikogu istungi tööst osavõtu eest tasu 50 eurot toimunud istungi kohta;
- ✓ volikogu aseesimehele makstakse volikogu tööst osavõtu ja volikogu aseesimehe ülesannete täitmise eest 100 eurot toimunud istungi kohta;
- ✓ alatise komisjoni esimehele või esimehe ülesandeid täitvale komisjoni liikmele makstakse komisjoni töö korraldamise ja juhtimise eest tasu 200 eurot kalendrikuus;
- ✓ alatiste komisjonide liikmele ja komisjoni mittekuuluvale volikogu liikmele või vallavalitsuse liikmele makstakse komisjoni koosolekust osavõtu 30 eurot.

Põltsamaa Vallavolikogu 16.06.2022 määrus nr 12 „Põltsamaa valla ametiasutuse palgajuhend“ (muudetud 16.11.2023 määrusega nr 20) reguleerib Põltsamaa Vallavalitsuse ametiasutuse ametnike palga ja töötajate töötasu määramise ja maksmise korra. Ametiasutuse palgajuhendi § 5 lõikes 3 on kinnitatud põhipalga vahemikud teenistujate palgagruppidele, mille alusel ametiasutuse juht määrab individuaalsed töötasud.

Põltsamaa Vallavalitsuse liikmetele hüvitise maksmist reguleerib Põltsamaa Vallavolikogu 30.12.2021 määrus nr 22 „Vallavalitsuse tööst osavõtu eest tasu ja hüvitiste maksmise kord“, mille kohaselt vallavalitsuse liikmele v.a vallavanem ja palgaline abivallavanem, makstakse vallavalitsuse tööst osavõtu ja istungil osalemise eest tasu 50 eurot ühe istungi kohta.

Ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate töötasustamist reguleerib töölepingu seadus.

2024. aasta eelarves on kulude planeerimisel arvestatud alates 01.01.2024 kehtiva miinimumpalgaga 820 eurot, mis kasvas võrreldes eelmise aastaga 13%. Lisaks sellele on eelarves ette nähtud asutuste töötasufondide kasv 5% (välja arvatud haridusasutused, kus palgakasvud on seotud üldhariduskoolide õpetajate palga alammääraga ning Põltsamaa Kultuurikeskus, kus töötasude tõus toimus nii ümberkorralduste arvelt kui ka valdkonna töötasude ühtlustamise vajadusest lähtuvalt).

Munitsipaalüldhariduskoolide õpetajate töötasu määramisel lähtuvad koolide direktorid Vabariigi Valitsuse poolt põhikooli ja gümnaasiumi õpetajatele kehtestatud töötasu alammäärast, mis alates 2024. aastast on 1803 eurot kuus (seisuga 31.01.2024). Tugispetsialistide (logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid) töötasu on vähemalt 1803 eurot kuus. Valla eelarveosast kaetav üldhariduskoolide abiõpetajate töötasu on 1312 eurot (73% üldhariduskoolide õpetajate töötasu alammäärast) kuus. Kui Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatakse uued töötasude alammäärad, viiakse ka valla õpetajate töötasud vastavaks.

Valla munitsipaallasteaedades on magistrikraadiga õpetajate töötasu 1803 eurot (100% üldhariduskoolide õpetajate töötasu alammäärast) ning bakalaureusekraadiga õpetajate töötasu 1623 eurot (90% üldhariduskoolide õpetajate töötasu alammäärast) kuus. Tugispetsialistide (logopeed, eripedagoog, sotsiaalpedagoog) töötasu on vastavalt haridustasemele 1803 või 1623 eurot kuus, abiõpetajate töötasu 1478 või 1353 eurot ning õpetaja abide töötasu 1082 eurot kuus. Kui Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatakse uued töötasude alammäärad, vaadatakse üle ka õpetajate töötasude tõstmise võimalused.

• Majandamiskulud

Majandamiskulud (4,8 miljonit eurot) moodustavad järgmise suurema osa valla eelarvest. Nende eelarvestamisel arvestatakse valdkondade toimimiseks vajalikke tegevusi, samuti on järgitud kehtivaid lepinguid ja erinevaid õigusakte. Majandamiskulud vähenevad 10% võrreldes 2023.

aastaga. Majandamiskulude lõplik suurus sõltub tegevuskulude sihtfinantseerimise mahust ja see selgub eelarveaasta jooksul, vt punkt 1.1.3. „Saadavad toetused“.

Kui võtta 2023. aasta majandamiskulude summast (5,3 miljonit eurot) välja 2023. aastal saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine (0,3 miljonit eurot), on 2024. aastaga võrreldav majandamiskulu 5 miljon eurot. See tähendab, et 2024. aastal on omavahenditest kaetav majandamiskulude vähenemine 4%, mis suuresti tuleneb energiahindade vähenemisest ja energiatõhususe meetmete rakendamistest.

- **Sotsiaaltoetused**

Sotsiaaltoetused kuuluvad sotsiaalse kaitse valdkonda (va toetus valla aukodanikele ja teenetemärkise omanikele), detailsem jaotus on toodud tabelis 14. Sotsiaaltoetuste maksmise kaudu kaetakse näiteks puudega ja suurenenud abivajadusega inimestele osutatavad sotsiaalteenused (sh hooldekodude kohamaksu toetused inimestele) ja sotsiaaltoetused, hooldajatoetused, puuetega inimeste organisatsioonide toetused. Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse hõlmab sotsiaalse kaitse pakkumist rahaliste ja mitterahaliste toetustena ja teenustena (turvakoduteenus lastele ja lastega peredele, tugiisikuteenus lapsele ja last kasvatavale isikule, laste ja lastega perede nõustamisteenused, jne). Samuti kaetakse sotsiaalsete riskirühmade kulud, nagu erinevate hooldusasutuste teenuste kasutamise lepingulised kulud, ka erinevate sotsiaalsete riskirühmade toetused (ravikindlustusega hõlmamata isikute ravikulud, riide- ja toiduabi, ohvriabi jms). Uue riikliku regulatsiooni tõttu on sotsiaaltoetuste kasv 2024. aastal 44,6 % võrreldes 2023. aasta eelarvega, eelkõige kasvavad toetused eakatele sotsiaalhoolekandeasutustes.

Tabel 14. Sotsiaaltoetuste jagunemine 2024. aastal, EUR

41 Sotsiaaltoetused kokku	2024 eelarve
	1 870 761
Peretoetused	
Sünnitoetus; toetuse suurus on 450 eurot, mida makstakse kahes osas	66 150
Kooli alustamise toetus 1. klassi minevale õpilastele; toetuse suurus on 150 eurot	13 500
Eestkostel või peredes hooldusel oleva lapse toetus. Asendushooldusel on 15 last, neist 2 hooldusperes, 7 perekodus ja 6 järelhooldusel	24 480
Elluastumistoetus; toetuse suurus on 600 eurot	1 800
Lapse prilliklaaside toetus, mida makstakse vajaduspõhiselt üks kord aastas	4 000
Täiendavad toetused tervisest mittetulenevate vajaduste toetamiseks (nt transporditoetus, inventari soetamise toetus jms)	6 000
Vältimatu sotsiaalabi toetus. Vajaduspõhiselt aidatakse ka valla territooriumil abi vajavat isikut (nt söök, ravimid, transport jms)	1 500
Erakorraline toetus (nt tulekahjud vms katastroofid)	1 500
Toimetulekutoetus	90 626
Toimetulekuteenus	
Võlanõustamisteenus	16 000
Lapse tugiisikuteenus	15 000
Laste turvakoduteenus	8 000
Toetused puudega inimestele ja nende hooldajatele	
Puudega inimese hooldajatoetus, mida makstakse 160 inimese hooldajale	49 200
Kodukohanduse toetus puudega inimeste kodude kohandamiseks	5 000
Erijuhtudel sotsiaalmaksu kulu isikute eest, kes hooldavad puudega inimest ja kellele vallavalitsus maksab hooldajatoetust ning kes ei tööta ega saa riiklikku pensiooni; sotsiaalmaksu tasutakse 17 isiku eest	48 807
Õppetootused	
Koolitoetus - vajaduspõhine toetus peredele toetamaks lapse hariduse omandamist (kooliga seotud tegevuste ja vahendite kulud)	5 000

Lasteaia kohatasu toetus vähekindlustatud peredele, eelarves arvestatud kuni 15 lapsele	8 000
Muud sotsiaalabitoetused	
Pikaajaline üldhooldusteenus - toetused eakatele sotsiaalhoolekandeesutustes	1 402 788
Tervisetootused inimeste tervisest ja erivajadusest tulenevate kulude katteks, arvestuslikult kuni 120 inimest	29 000
MTÜ Abikeskus kohatasude toetus (tugikoduteenusel on 5 inimest), pensioniteenuse toetamine ja muud sotsiaalabitoetused (ravikindlustamata isikutele, ohvriabi, riide- ja toiduabi, kriisiabi)	28 600
Matusetoetused	39 250
Vallavalitsuse poolt maksatvad toetused	
Valla aukodanikele ja teenetemärkide omanikele	6 560

- **Muud toetused**

Muud toetused on valla poolt ette nähtud erinevate valdkondade, alaliitude, ühingute ja projektide elluviimiseks vajalike tegevuste toetamiseks (tabel 15). Võrreldes 2023. aastaga on muud toetused vähenenud 14,3%. Muudatused tulenevad erinevatest asjaoludest. Osa MTÜde kulusid on üle viidud kultuurikeskuse ja halduse alla, vähendatud on korteriühistute toetust, samuti "kodud tuleohutuks" valla osalust. Vähenenud on SA Põltsamaa Sport tegevustoetus tulenevalt energiahindade odavnemisest ja omatulude suurenemisest.

Tabel 15. Muude toetuste jagunemine 2024. aastal, EUR

45 Muud toetused kokku	2024 eelarve
	869 710
Ühingute ja liitude liikmemaksud (Eesti Linnade ja Valdade Liit, Jõgevamaa Koostöökoda, Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus, Jõgevamaa Ühistranspordikeskus, Eesti Jäätmehoolduskeskus, Eesti Muusikakoolide Liit, Eesti Sümfooniaorkestrite Liit)	35 089
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks Põltsamaa Vallavara OÜ-le, sh toetus personalikulude katmiseks 148 357 eurot ja majandamiskulude katmiseks 35 000 eurot	194 777
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks Põltsamaa Vallavara OÜ-le Kuningamäe puhkeala arenduseks ja haldamiseks	37 659
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks SA-le Põltsamaa Sport	331 700
Antav teenuslepingujärgne toetus tegevuskuludeks MTÜ-le Põltsamaa Valla Spordiklubi Tervis	23 935
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks kultuuri (vaba aja sisustamise) ja spordiga tegelevate MTÜ-de toetuseks (va MTÜ Põltsamaa Valla Spordiklubi Tervis)	99 550
Antav lepingujärgne toetus tegevuskuludeks Põltsamaa Kunstikoolile	50 000
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks (MTÜ Jõgevamaa Puuetega Inimeste Koda, MTÜ Jõgevamaa Diabeetikute Selts, MTÜ Jõgevamaa Lasterikkad, MTÜ Vooremaa Tugi - Toidupank)	7 000
Antav sihtfinantseering kaasavale eelarvele	60 000
Antud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks - korteriühistute toetusmeede ja projekt "Kodud tuleohutuks"	30 000

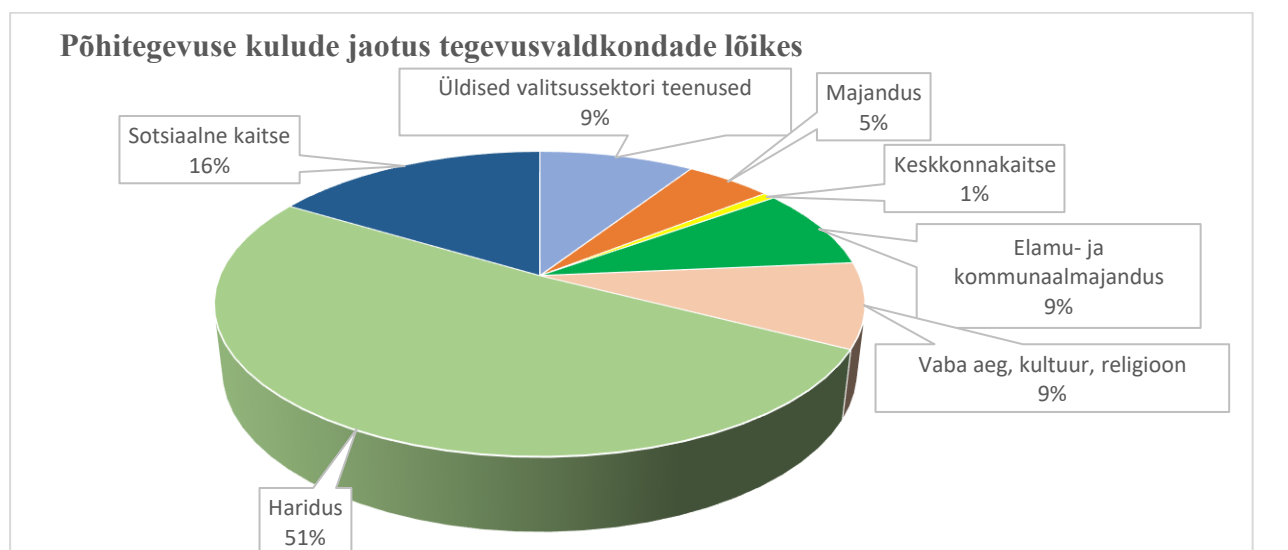
- **Muud tegevuskulud**

Muud tegevuskulud sisaldavad kohaliku omavalitsuse üksuse reservfondi 180 tuhat eurot ning erinevaid riigilõivusid ja kohtukulusid 1000 eurot.

1.2.2. Põhitegevuse kulud tegevusvaldkondade kaupa

Põhitegevuse valdkondadest suurima osa moodustavad haridusvaldkonna kulud – 51% (joonis 4).

Võrreldes 2023. aastaga on enim kasvanud kulud sotsiaalse kaitse valdkonnas, moodustades 2024. aastal 16,4% põhitegevuse kuludest. 2023. aastal moodustasid sotsiaalvaldkonna kulud 13,9% põhitegevuse kuludest.

Joonis 4. Põhitegevuse kulude jaotus 2024.aastal

- **01 Üldised valitsussektori teenused**

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna all kajastatakse Põltsamaa Vallavolikogu, Põltsamaa Vallavalitsuse, muude üldiste valitsussektori teenuste kulud ja kohaliku omavalitsuse üksuse reservfond, tabel 16.

Tabel 16. Üldiste valitsussektori teenuste kulud, EUR

	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
01 Üldised valitsussektori teenused kokku	1 740 868	1 408 709	1 268 236	23,6	332 159
01111 Vallavolikogu	80 368	75 500	74 865	6,4	4 868
41 Sotsiaaltoetused	6 560	3 630	3 270	80,7	2 930
50 Tööjõukulud	65 008	65 170	63 919	1,3	838
55 Majandamiskulud	8 800	6 700	7 676	14,3	1 100
01112 Vallavalitsus	1 457 400	1 238 730	1 169 924	17,7	218 670
50 Tööjõukulud	1 252 997	1 012 230	934 824	23,8	240 767
55 Majandamiskulud	204 103	222 200	235 023	-8,1	-18 097
60 Muud tegevuskulud	300	4 300	76	-93,0	-4 000
01114 Kohaliku omavalitsuse üksuse reservfond	180 000	48 884	0	268,2	131 116
60 Muud tegevuskulud	180 000	48 884	0	236,5	131 116
01600 Muud üldised valitsussektori teenused	23 100	45 595	23 447	-49,3	-22 495
45 Muud toetused	23 100	26 615	21 195	-13,2	-3 515
50 Tööjõukulud	0	18 459	1 687	-100,0	-18 459
55 Majandamiskulud	0	521	565	-100,0	-521

Sh.

41 Sotsiaaltoetused	6 560	3 630	3 270	80,7	2 930
45 Muud toetused	23 100	26 615	21 195	-13,2	-3 515
50 Tööjõukulud	1 318 005	1 094 859	1 000 431	20,4	223 146
55 Majandamiskulud	212 903	230 421	243 264	-7,6	-17 518
60 Muud tegevuskulud	180 300	53 184	76	239,0	127 116

Vallavolikogu tegevusalal kajastatakse Põltsamaa Vallavolikogu 21 liikme ja komisjonide liikmete tegevuskulud. Reeglina toimuvad volikogu istungid üks kord kuus. Toetuste all kajastatakse vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 15.11.2018 määrusele nr 63 „Põltsamaa valla tunnustamise kord“ alusel makstavaid toetusi. Selle kohaselt on 2024. a kulud planeeritud vastavalt käesoleval aastal teadaolevale vajadusele ja 2024. a miinimumpalga kasvule. Majandamiskulude alla on kavandatud administreerimis-, koolituste, sõidukite ülalpidamise ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud. Kulud on kasvanud 14,3%, sest siin on kajastatud ka Põltsamaa valla noortevolikogu tegevuseks 5000 eurot. Vallavolikogu on oma otseseid kulusid vähendanud, sest lõpetatud on VOLISE püsileping ja istungite ülekanded on alates 2024. a teisest poolest planeeritud korraldada varasema teenuslepingu asemel valla IT-töötajate poolt (vajalik tehnika selleks on olemas).

Vallavalitsuse eelarves kajastatakse vallavalitsuse kui täitevorgani (lisaks vallavanemale ja abivallavanemale viis vallavalitsuse liiget) ja vallavalitsuse kui ametiasutuse toimimiseks vajalikud kulud. Vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 19.10.2023 otsusele nr 66 on alates 01.01.2024 Põltsamaa valla ametiasutuse koosseisus ette nähtud 38 ameti- ja töökohta. Kavandatud muudatused koosseisus ja tööjõukuludes tulenevad info- ja kommunikatsioonialase tegevuse ümberkorraldamisest vallas tervikuna. Lisaks on vallavalitsuse kui ametiasutuse palgafondi arvestatud kasv 5%, tulenevalt inflatsioonist ja üle vallalisest palgatasemete ühtlustamise vajadusest.

Kohaliku omavalitsuse üksuse reservfondi on planeeritud 180 tuhat eurot ettenägematute ja edasilükkamatute kulude katteks. Vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 22.03.2018 määrusele nr 10 „Reservfondi kasutamise kord“ on reservfondi suurus üldjuhul vähemalt 1% eelarveaastaks planeeritavatest põhitegevuse tuludest. 2023. aasta summa 49 tuhat eurot on kasutamata reservfondi jääk. Igas kvartalis esitatakse vallavalitsusele jooksva aasta reservfondi kasutamise aruanne, milles on näha perioodil reservfondi arvelt tehtud kulutused.

Muude üldiste valitsussektori teenuste kuludes on kavandatud tasutavad liikmemaksud ühingutele:

- ✓ Eesti Linnade ja Valdade Liit 9487 eurot,
- ✓ Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus 5000 eurot,
- ✓ Jõgevamaa Koostöökoda 3825 eurot,
- ✓ Jõgevamaa Ühistranspordikeskus 4700 eurot.

Liikmemaksude tasumine vallavalitsuse poolt ja osalemine näidatud ühingute tegevuses on olnud püsiv.

• 04 Majandus

Majandusvaldkonna all kajastatakse põllumajanduse, maanteetranspordi, ühistranspordi korralduse, turismi ja üldmajanduslike arendusprojektide kulud ning muud majandamiskulud, tabel 17.

Tabel 17. Majandusvaldkonna kulud, EUR

	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
04 Majandus kokku	961 246	1 007 208	969 834	-4,6	-45 962
04210 Põllumajandus	5 000	5 000	4 416	0,0	0
55 Majandamiskulud	5 000	5 000	4 416	0,0	0
04510 Maanteetransport	457 000	391 000	502 635	16,9	66 000
55 Majandamiskulud	457 000	391 000	502 396	16,9	66 000
60 Muud tegevuskulud	0	0	239	-	0
04512 Ühistranspordi korraldus	28 952	62 560	55 975	-53,7	-33 608
50 Tööjõukulud	0	36 960	33 912	-100,0	-36 960
55 Majandamiskulud	28 952	25 600	22 063	13,1	3 352
04730 Turism	194 777	227 430	201 269	-14,4	-32 653

45 Muud toetused	194 777	227 430	201 269	-14,4	-32 653
04740 Üldmajanduslikud arendusprojektid	275 517	321 218	205 539	-14,2	-45 701
45 Muud toetused	30 000	20 000	5 187	50,0	10 000
50 Tööjõukulud	0	0	650	-	0
55 Majandamiskulud	245 517	299 908	199 702	-18,1	-54 391
60 Muud tegevuskulud	0	1 310	0	-100,0	-1 310

Sh.

45 Muud toetused	224 777	247 430	206 456	-9,2	-22 653
50 Tööjõukulud	0	36 960	34 562	-100,0	-36 960
55 Majandamiskulud	736 469	721 508	728 577	2,1	14 961
60 Muud tegevuskulud	0	1 310	239	-	-1 310

Põllumajanduse kulud sisaldavad maade munitsipaliseerimisega seotud katastriüksuste toimikute ettevalmistamisega seotud kulusid ning toimingutega puudutatud kinnistuomanike nõuetekohaseid teavitamis- ja avalikustamiskulusid.

Maanteetranspordi kulud on ette nähtud teede ja tänavate suviseks ning talviseks hoolduseks ning kulud jagunevad järgmiselt:

- ✓ Põltsamaa valla kaheksa piirkonna talihooldus 213 000 eurot,
- ✓ kruusateede hooldus 82 000 eurot,
- ✓ tolmutõrje 25 000 eurot,
- ✓ liikluskorraldusvahendite soetamine 7000 eurot,
- ✓ markeerimistööd 8000 eurot,
- ✓ avariitööd 5000 eurot,
- ✓ Põltsamaa Haldus poolt korraldatav teede- ja tänavate hooldus 117 000 eurot, mis omakorda hõlmab vajaliku tehnika rendi kulusid summas 43 000 eurot, halduse hoone rendikulu summas 32 000 eurot, lisaks kommunaalkulusid ning kütuse jm tarvilikke kulusid.

Maanteetranspordi kulutuste maht on kasvanud 16,9% võrreldes 2023. aastaga.

Ühistranspordi korralduse tegevusala kuludes on valla kahe bussi kütus, remondid, kindlustused jm. Alates 2024. aastast on ühistranspordi korraldamisega seotud tööjõukulud üle viidud hallatava asutuse Põltsamaa Haldus koosseisu ning seetõttu on antud alaeelarve kulud vähenenud.

Turismi tegevusala kuludes on toetused Põltsamaa Vallavara OÜ-le vastavalt taotlusele tegevuskulude katteks, millest tööjõukulud on 156 tuhat eurot (koos 5% töötasufondi kasvuga) ja majanduskulud 35 tuhat eurot. Toetus on vajalik Põltsamaa lossikompleksi ülalpidamiseks, seal tegutseva külastuskeskuse ja muuseumi majandus- ja tööjõukulude osaliseks katteks. Põltsamaa Vallavara OÜ 2024. aasta kogu eelarve ilma investeeringuteta on 833 tuh eurot. Valla poolt toetavad tegevuskulud on 2024. aastal võrreldes 2023. aastaga mõnevõrra vähenenud, sest suurenenud on ettevõtte omatulud. Omatulude arvelt katab Põltsamaa Vallavara OÜ ka erinevaid koostööprojektide omaosalusi (nt Kesk-Eesti DMO jms) ning remondikulusid.

2023. a turismi all olnud Kuningamäe puhkeala haldamine (2023. aastal summas 23 tuhat eurot) on 2024. aastal üle viidud spordi tegevusala alla.

Üldmajanduslikud arendusprojektid on alljärgnevad:

- ✓ Roosisaare rendikulud 8800 eurot,
- ✓ valla lehe väljaandmisega seotud kulud 20 000 eurot,
- ✓ infotehnoloogia kulud 130 000 eurot, sh valla asutuste riistvara uuendamine, rendilepingud,
- ✓ detailplaneeringute ja üldplaneeringu kulud ning muud ettevalmistustööd 50 000 eurot,
- ✓ Põltsamaa, Puurmani ja Kamari paisu varjade monitooring ning hooldus 15 000 eurot,
- ✓ Puurmanis, Tallinna mnt 2 hoone lammutustööd ja lammutustööde järgne haljastus 15 000 eurot,
- ✓ Tapikus asuva ait-laut-kuuri lammutustööd 9017 eurot,
- ✓ valla hoonete kindlustused 12 700 eurot,
- ✓ kinnisvara hindamine ja mõõdistused 10 000 eurot,

✓ notaritasud 5000 eurot.

- **05 Keskkonnakaitse**

Keskkonnakaitse valdkonna all kajastatakse jäätmekäitluse ning bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse tegevusalade kulud, tabel 18.

Tabel 18. Keskkonnakaitsekulud, EUR

	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
05 Keskkonnakaitse kokku	127 620	126 230	108 070	1,1	1 390
05100 Jäätmekäitus	49 500	49 500	45 837	0,0	0
45 Muud toetused	11 500	11 500	11 485	0,0	0
55 Majandamiskulud	38 000	38 000	34 351	0,0	0
05400 Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse	78 120	76 730	62 234	17,1	1 390
55 Majandamiskulud	78 120	76 730	58 429	17,1	1 390
60 Muud tegevuskulud	0	0	3 805	-	0

Sh.

45 Muud toetused	11 500	11 500	11 485	0,0	0
55 Majandamiskulud	116 120	104 730	92 780	1,2	1 390
60 Muud tegevuskulud	0	0	3 805	-	0

Jäätmekäitluse eelarve kuludest kaetakse MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus liikmemaks 11,5 tuhat eurot ning jäätmete ja paberkonteinerite käitluskulud, heakorraliku lehtede vedu, prügiveokulud, jäätmeladestuskoha rekultiveerimine jms kulud.

Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse valdkonnas on Põltsamaa Halduse kulud valla territooriumil olevate haljasalade ja parkide niitmiseks, kuivanud puude eemaldamiseks, arboristi teenuseks, Suure silla hooldustöödeks, Kamari järve hoolduseks ja seireks. Kulud on suurenenud eelkõige ohtlike puude arboristi teenuse arvelt.

- **06 Elamu- ja kommunaalmajandus**

Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonna all kajastatakse tänavavalgustuse ning muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuste kulud, tabel 19.

Tabel 19. Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud, EUR

	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
06 Elamu- ja kommunaalmajandus kokku	1 598 610	1 575 887	1 352 720	1,4	22 723
06300 Veevarustus	0	0	1 143	-	0
55 Majandamiskulud	0	0	1 143	-	0
06400 Tänavavalgustus	88 000	87 886	118 768	0,1	114
55 Majandamiskulud	88 000	87 886	118 768	0,1	114
06605 Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	1 510 610	1 488 001	1 232 808	1,5	22 609
50 Tööjõukulud	1 201 310	1 050 370	934 425	14,4	150 940
55 Majandamiskulud	309 300	437 631	297 276	-29,3	-128 331
60 Muud tegevuskulud	0	0	1 108	0,0	0

Sh.

50 Tööjõukulud	1 201 310	1 050 370	934 425	14,4	150 940
55 Majandamiskulud	397 300	525 517	417 187	-24,4	-128 217
60 Muud tegevuskulud	0	0	1 108	-	0

Tänavavalgustuse tegevusala kuludest kaetakse tänavavalgustuse hooldusega seotud lepingulised kohustused: tänavavalgustuse investeringuga seotud rendikulud 36,5 tuhat eurot, elektrienergia ostuga seotud kulud (elektrienergia ja võrgutasud) summas 46 tuhat eurot ning muud remondid ja tarvikud 5,5 tuhat eurot. Rendikulud on lisandunud alates 2023. aastast, kui kogu taristu sai renoveeritud. Tänavavalgustuse haldamise ja hooldamise eest vastutab Põltsamaa Haldus.

Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuse eelarves on Põltsamaa Halduse kulud ametiasutuse ja hallatavate asutuste remondi- ja ehitustöödeks, haridusasutuste toitlustamiseks, vallale kuuluvate hoonete haldamiseks ja koristamiseks, kalmistute, avalike tualettide, haljasalade ja kokkulepitud mahus teede ja tänavate (sh Põltsamaa linn, Puurmani alevik, valla asutused, kergteed jm) ning kogu valla tänavavalgustuse haldamiseks ja hooldamiseks, puhkealade ja ujumiskohtade majandamiseks ning hulkuvate loomadega tegelemiseks ja koolitranspordi korraldamiseks. Põltsamaa Halduse struktuuri on aasta jooksul mitmel korral muudetud, seisuga 01.11.2023 on koosseisus 74,6 ametikohta. 2024. aastaks on kavandatud 70,5 ametikohta. Samas on 2024. aastal Põltsamaa Halduse eelarvesse üle toodud tööjõukulud ühistranspordi korralduse ja tänavavalgustuse hoolduse alt. Põltsamaa Halduse teostada on kogu Põltsamaa linna tänavate ja haljasalade hooldus (varem täishooldusteenusena sisse ostetud) ning 2023. aasta sügisest Lustivere rahvamaja haldamine (kütmine jm majandamine), noortekeskuse ning Põltsamaa Kultuurikeskuse majaperenaiste enamus ülesandeid. Tööde maht on oluliselt suurenenud ka seoses Keskkonnainvesteeringute Keskuse (SA KIK) nõ rohetaristu projektiga ja linnaruumi arendusega seotud haljasalade hooldusega. Eeltoodud arvesse võttes on kulude suurenemine võrreldes lisandunud ning üle kantud kuludega (sh ühistranspordi, tänavavalgustuse, kultuurikeskuse jt lisanud asutuste majandamisega seotud tööjõukulud) võrreldes oluliselt väiksem.

Töötasude tõusu mõjutab muuhulgas ka riiklik miinimumpalga tõus ning töötasufondi 5% kasv tulenevalt inflatsioonist, töötasude üle vallalisest ühtlustamise vajadusest ning valla tänastest finantsvõimalustest.

- **08 Vaba aeg, kultuur ja religioon**

Vaba aja, kultuuri ja religiooni valdkonna kulude all kajastatakse spordi, vaba aja ürituste, raamatukogu, kultuurimaja ja religiooni tegevusalade kulud, tabel 20.

Tabel 20. Vaba aja, kultuuri ja religiooni valdkonna kulud, EUR

	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
08 Vaba aeg, kultuur, religioon kokku	1 714 368	1 746 755	1 610 028	-1,9	-32 387
08102 Sport	422 844	420 565	430 547	0,5	2 279
41 Sotsiaaltoetused	0	6 000	5 000	-100,0	-6 000
45 Muud toetused	412 844	412 765	424 162	0,0	79
55 Majandamiskulud	10 000	1 800	785	455,6	8 200
60 Muud tegevuskulud	0	0	600	-	0
08107 Noorsootöö ja noortekeskused	0	1 992	0	-100,0	-1 992
45 Muud toetused	0	0	0	0	0
50 Tööjõukulud	0	0	0	0	0
55 Majandamiskulusid	0	1 992	0	-100,0	-1 992
08109 Vaba aja üritused	150 000	211 227	280 229	-29,0	-61 227
45 Muud toetused	140 000	189 658	253 929	-26,2	-49 658
50 Tööjõukulud	0	0	903	-	0
55 Majandamiskulud	10 000	21 569	25 396	-53,6	-11 569
08201 Raamatukogud	440 117	438 512	388 578	0,4	1 605

50 Tööjõukulud	286 639	275 978	241 246	3,9	10 661
55 Majandamiskulud	153 478	162 534	147 332	-5,6	-9 056
08202 Rahva- ja kultuurimajad	701 407	661 459	492 175	6,0	39 948
50 Tööjõukulud	406 614	324 816	275 156	25,2	81 798
55 Majandamiskulud	294 793	336 643	217 019	-12,4	-41 850
08400 Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	0	13 000	18 500	-100,0	-13 000
45 Muud toetused	0	13 000	18 500	-100,0	-13 000
Sh.					
41 Sotsiaaltoetused	0	6 000	5 000	-100,0	-6 000
45 Muud toetused	552 844	615 423	696 591	-10,2	-62 579
50 Tööjõukulud	693 253	600 794	517 304	15,4	92 459
55 Majandamiskulud	468 271	524 538	390 533	-10,7	-56 267
60 Muud tegevuskulud	0	0	600	-	0

Spordi tegevusala kuludes on toetused spordiga tegelevate ühingutele ja asutustele 423 tuhat eurot, sh 332 tuhat eurot SA Põltsamaa Sport toetuseks. Toetus SA-le Põltsamaa Sport jaguneb tööjõukuludeks summas 128 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 203 tuhat eurot. 2024. aasta eelarve kulude maht (ilma investeringuteta) on 511 tuhat eurot ja tegevustulude kogusumma on 180 tuhat eurot. Eesmärgiks on sihtasutuse omatulusid suurendada, selle tulemusena on võimalik vähendada antavate toetuste mahtu.

Sihtasutuse alla kuulub ka spordikool, mis tegeleb Põltsamaa vallas elavate õpilaste õpetamisega. Kuna tegemist on erakooli seaduse alusel töötava huvikooliga, siis õppemaksud ja teiste omavalitsuste osalustasud laekuvad Sihtasutuse Põltsamaa Sport eelarvesse. 2024. aastast on Põltsamaa vallas spordikooli 5.-7. kutseastmega treeneri töötasuks 1630 eurot (varasema 1413 euro asemel), millest 915 eurot on riigipoolne palgatoetus ning 715 eurot valla toetus. Täiendavad palgavahendid spordikooli treenerite töötasude kasvaks on arvestatud SA Põltsamaa Sport toetussummas. Samuti on eelarves arvestatud miinimumpalga tõusuga 2024. aastal.

Sihtasutus majandab Põltsamaa Felixhalli, Pisisaare spordikeskust, Põltsamaa ujulat ja Põltsamaa valla spordirajatisi (va Kuningamäe ja Adavere). 2024. aasta eelarvega antakse SA Põltsamaa Sport täiendavad vahendid Felixhalli sanitaarremondiks ja Põltsamaa ujula ventilatsioonisüsteemi parendamiseks.

Kuningamäe puhkeala ja terviseradade haldamiseks antav tegevustoetus Põltsamaa Vallavara OÜ-le on 38 tuhat eurot. (2023. aastal oli see 23 tuh eurot). Kulud on kasvanud, sest kunstlume tegemist on seni teostatud vabatahtliku tööna. Samas on seoses kompleksi arendusega mahud iga-aastaselt kasvavad ning endistviisi jätkata ei ole jätkusuutlik ega võimalik. Kogu Kuningamäe haldamisega seotud eelarve on 78 tuhat eurot, lisanduvad investeringukulud.

Lisaks eraldatakse spordi tegevusala alt ca 40 tuhat eurot MTÜ-de rahastamiseks, millest 24 tuhat eurot on MTÜ Põltsamaa Valla Spordiklubi Tervis teenuslepingu katteks. Antud MTÜ juures tegutseb uisutreeneri, kelle töötasuks on eraldatud vahendid vastavalt treeneri palgamäärast 1630 eurot. MTÜ-de rahastuse valdkondlik jaotus (sport, vaba aeg, sotsiaalvaldkond) täpsustub taotluste hindamise ja rahastamise järgselt. Majandamiskuludena kajastatakse sporditegevuse erinevate ürituste kulud ning lisaks Puurmanis asuva miniareena remondikulud summas 9 tuhat eurot.

Noorsootöö ja noortekeskused kuludes kajastus 2023. aastal sihtfinantseering Põltsamaa valla noortevolikogu tegevuseks. 2024. aastast on valla poolt noortevolikogu tegevuseks eraldatud vahendid kajastatud valla- ja linnavolikogu eelarves, majandamiskulude real kogusummas 5000 eurot. Noortekeskuse tegevus kajastub rahva- ja kultuurikeskuse valdkonna all kuna kuulub üksusena Põltsamaa Kultuurikeskuse koosseisu.

Vaba aja ürituste kuludes on toetused kultuuri, vaba aja sisustamisega tegelevate sihtasutuste, seltside, MTÜ-de ja teiste organisatsioonide põhikirjaliste tegevuste toetamiseks summas 140 tuhat eurot ning majandamiskuludena kultuuriürituste korraldamine summas 10 tuhat eurot (vabariigi aastapäev, külaliste vastuvõtt jms). Tegevustoetuse hulgas on kaasava eelarve kulud 45 tuhat eurot ning 80 tuhat eurot on toetused mittetulundusühingutele (vaba aja tegevusvaldkond). Valdkonna eelarve on

vähenenud, sest MTÜde töötasulised kohad on osaliselt üle viidud Põltsamaa Kultuurikeskuse ja Põltsamaa Halduse alla. Täpsem valdkondlik jaotus selgub MTÜde taotluste hindamise järgselt.

Raamatukogude tegevusala all on Põltsamaa Raamatukogu tegevuskulud, millest kaetakse kohaliku omavalitsuse vahenditest 280 tuhat eurot (sh 184 tuhat töjõukuludeks ning 97 tuhat majandamiskuludeks) ja riikliku toetuse arvelt 159 tuhat eurot (sh töjõukuludeks 103 tuhat eurot ja raamatute ning tarvikute soetamiseks 56 tuhat eurot). 2024. aastast on tõstetud Põltsamaa Raamatukogu valla poolset töötasufondi 5%. Raamatukogu koosseisus on 12,4 töökohta, sellest neli on tasustatud riigieelarvest. Põltsamaa Raamatukogul on haruraamatukogud Adavere ja Puurmani alevikus ning Vägari külas ning väliteeninduspunktid Tapiku, Pisisaare ja Lustivere külades.

Rahva- ja kultuurimajade valdkond sisaldab Põltsamaa Kultuurikeskuse tegevuskulusid, sh hoonete ülalpidamiskulusid 95 tuhat eurot. Põltsamaa Kultuurikeskus koordineerib Pajusi ja Puurmani rahvamajade ning Põltsamaa noortekeskuse tegevusi. 2024. aastast lisanduvad MTÜde alt üle toodud ringijuhendajate ning Adavere, Lustivere ja Kamari MTÜde palgaliste kultuuritöötajate ülesanded. Korraldatakse kunstilist huvitegevust ja erinevaid kultuurisündmusi ning teenindatakse majade kasutajaid ürituste, näituste, koolituste toimumise ajal. Kinnitatud struktuuris on alates 01.01.2024 16,4 ametikohta. Eelarve on suurenenud töjõukulude osas seoses MTÜde rahastamis põhimõtete ümberkorraldamisega ja ülevallaliselt valdkonna töötasude ühtlustamisega (sh nt noorsootöötajad) ning majandamiskulud on vähenenud tulenevalt energiahindade odavnemisest.

Religiooni- ja muud ühiskonnateenused eraldi jaotust enam kajastatud ei ole, sest valdkonda toetatakse MTÜ-de rahastamise korra kohaselt ning valdkonna jaotus selgub peale hindamist ja tulemuste kinnitamist.

• 09 Haridus

Hariduse valdkonna tegevuskulud koosnevad alushariduse, põhihariduse, gümnaasiumi, laste muusikakooli, huvihariduse, koolitranspordi, koolitoidu, öömaja ning hariduse abiteenuse tegevusalade kuludest, tabel 21.

Tabel 21. Haridusvaldkonna kulud, EUR

	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
09 Haridus kokku	9 499 147	9 652 301	8 092 724	-1,6	-153 154
09110 Alusharidus	3 267 061	3 402 841	2 659 594	-4,0	-135 780
50 Töjõukulud	2 397 511	2 379 789	1 921 110	0,7	17 722
55 Majandamiskulud	869 550	1 023 052	736 743	-15,0	-153 502
60 Muud tegevuskulud	0	0	1 741	-	0
09212 Põhihariduse otsekulud	4 811 138	4 913 639	4 251 121	-2,1	-102 501
50 Töjõukulud	4 015 311	3 954 486	3 169 857	1,5	60 825
55 Majandamiskulud	795 827	959 153	1 081 264	-17,0	-163 326
09213 Üldkeskhariduse otsekulud	376 300	343 443	264 271	9,6	32 857
50 Töjõukulud	376 300	343 443	264 271	9,6	32 857
09510 Noorte huviharidus ja -tegevus	678 459	558 811	558 767	21,4	119 648
45 Muud toetused	50 489	87 469	40 219	-42,3	-36 980
50 Töjõukulud	423 810	384 472	376 402	10,2	39 338
55 Majandamiskulud	204 160	86 870	142 109	135,0	117 290
60 Muud tegevuskulud	0	0	38	-	0
09600 Koolitransport	42 000	60 000	51 568	-30,0	-18 000
55 Majandamiskulud	42 000	60 000	51 568	-30,0	-18 000
09601 Koolitoit	271 300	310 950	244 941	-12,8	-39 650
55 Majandamiskulud	271 300	310 950	244 941	-12,8	-39 650
09602 Öömaja	28 201	30 480	24 965	-7,5	-2 279
50 Töjõukulud	23 201	22 055	15 586	5,2	2 421

55 Majandamiskulud	5 000	8 425	9 379	-40,7	-3 425
09609 Muud hariduse abiteenused	24 688	32 137	37 497	-23,2	-7 449
41 Sotsiaaltoetused	0	1 375	1 250	-	-1 375
50 Tööjõukulud	2 772	6 278	24 457	-55,8	-3 506
55 Majandamiskulud	21 916	24 484	11 790	-10,5	-2 568

Sh.

41 Sotsiaaltoetused	0	1 375	1 250	-	-1 375
45 Muud toetused	50 489	87 469	40 219	-42,3	-36 980
50 Tööjõukulud	7 238 905	7 090 523	5 771 684	2,1	148 382
55 Majandamiskulud	2 209 753	2 472 934	2 277 793	-10,6	-263 181
60 Muud tegevuskulud	0	0	1 779	-	0

Alushariduse tegevusalal kajastatakse:

- ✓ Põltsamaa Valla Lasteaia tegevuskuludid 2 820 tuhat eurot, sh on tööjõukulud 2 152 tuhat eurot, mitmesugused (sh. hoonete) majandamiskulud 338 tuhat eurot, rendimaksud Põltsamaa Vallavara OÜ-le 241 tuhat eurot ja toitlustamiskulud 148 tuhat eurot;
- ✓ Puurmani Mõisakooli lasteaed tegevuskuludid 265 tuhat eurot, sh on tööjõukulud 245 tuhat eurot, toitlustamiskulud 20 tuhat eurot;
- ✓ teistele kohalikele omavalitsustele on eraldatud vahendeid 115 tuhat eurot. Väljaspool valda asuvates munitsipaallasteaedades käib 2023/2024 õppeaastal 18 last.

Alushariduse personali palgatõusu on 2024. aasta eelarvesse kavandatud vastavalt Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud õpetaja palga alammäära tõusule 3,1% (seisuga 31.01.2024), struktuuri põhine töötajate arv on vähenenud (sh ka seoses IT alase tegevuse ümberkorraldamisega). Põltsamaa Valla Lasteaia töötasufondi on vähendatud, sest iga-aastaselt jääb töötasudes arvestatav ülejääk (2023. aastal vastavalt ca 100 tuhat eurot). Seega on eelarvesse jäetud tööjõukulude osas mõningane puudujääk ning eelarve täitmist vaadatakse üle jooksvalt ning vajadusel taotletakse juurde vahendeid lisaelarve kaudu. Täpsemalt antakse ülevaade alushariduse töötasumäärade kujunemise aluste kohta käesoleva seletuskirja punktis 1.2.1. „Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes“ tööjõukulude jaotises. Põltsamaa Valla Lasteaial on õppekohad Põltsamaa linnas, Adavere alevikus, Vägari külas, Esku külas, Lustivere külas ja Pisisaare külas. Põltsamaa Valla Lasteaed struktuuris on 95 töökohta. Puurmani lasteaed tegutseb Puurmani Mõisakooli koosseisus. Lisaks alushariduse personali palgatõusule, on Puurmani Mõisakooli eelarvesse kavandatud täiendavad vahendid ühe lisarühma avamiseks lasteaia, kuueks kuuks, kogusummas 24 tuhat eurot.

Majanduskulud on vähenenud seoses väiksemate energiahindadega ning vähendatud tegevuskuludega (sh koolitusi saab suuremas mahus teha vaid projektitoetuste korral, IT riistvara soetus on üle viidud üldmajanduslike projektide alla).

Põhihariduse otsekulude tegevusalal kajastatakse:

- ✓ Puurmani Mõisakoolile riigieelarvest eraldatavad vahendid 437 tuhat eurot, sh personalikuludeks 429 tuhat eurot ja majandamiskuludeks kaheksa tuhat eurot;
- ✓ Puurmani Mõisakoolile vallaeelarvest eraldatavad vahendid 244 tuhat eurot, sh personalikuludeks 194 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 50 tuhat eurot;
- ✓ Puurmani Mõisakooli hoonete (sh lasteaia hoone) ülalpidamiskulud valla eelarvest on 138 tuhat eurot, sh Mõisakooli keldrikorruse duširuumide remondiks on planeeritud 15 tuhat eurot ja põrandate hoolduseks 13 tuhat eurot, Mõisakoolile kuuluva korteri remondiks 17 tuhat eurot;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumile riigieelarvest eraldatavad vahendid on 2 959 tuhat eurot, sh tööjõukuludeks 2 883 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 76 tuhat eurot;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumile vallaeelarvest eraldatavad vahendid on 666 tuhat eurot, sh tööjõukuludeks 510 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 155 tuhat eurot;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumi hoonete ülalpidamiskulud valla eelarvest on 263 tuhat eurot;
- ✓ Teistele kohalikele omavalitsustele on eraldatud vahendid summas 105 tuhat eurot. 2023/2024 õppeaastal õpib teistes munitsipaalkoolides tavaõppel 60 õpilast ning erivajadustega õpilaste koolides 5 õpilast.

Puurmani Mõisakooli struktuuris on 30,95 töökohta koos lasteaiaga ja Põltsamaa Ühisgümnaasiumis 130,32 töökohta. Põltsamaa Ühisgümnaasiumil on õppekohad Põltsamaa linnas, Adavere alevikus, Lustivere külas ja Vägari külas.

Põhihariduse kulud on vähenenud, sest muudetud on struktuuri (sh välja viidud IT töötajate ametikohad) ja tehtud sisemisi ümberkorraldusi. Majanduskulud on vähenenud eelkõige võrdluses 2023. aastaga, mil viidi ellu virtuaalreaalsuse projekti (maksumusega 195 tuhat eurot) ning lisaks on odavnenud energiahinnad.

Üldkeskhariduse otsekulude tegevusalal kajastatakse riigieelarvest finantseeritavad Põltsamaa Ühisgümnaasiumi gümnaasiumiastme tööjõukulud.

Noorte huvihariduse ja -tegevuse tegevusalal kajastatakse:

- ✓ Põltsamaa Muusikakooli tegevuskulud summas 431 tuhat eurot, sh personalikulud 398 tuhat eurot, hoonete ja ruumide majandamiskulud summas kaheksa tuhat eurot ja muud majandamiskulud 33 tuhat eurot. Muusikakooli koosseisus on 15,61 töökohta. 2024. aastast on tõstetud muusikakooli õpetajate töötasusid vastavalt valla finantsvõimalustele järgmiselt, magistriharidusega õpetaja palk 1630 eurot (90% kehtivast üldhariduskooli õpetaja alampalgast) ja bakalaureuseharidusega õpetaja palk vastavalt 90% 1630 eurost ehk 1467 eurot;
- ✓ Valla huvihariduse muud kulud summas 240 tuhat eurot, sh riigieelarvest eraldatava huvitegevuse toetus 105 tuhat eurot ja kunstikooli lepingujärgne toetus 50 tuhat eurot, 20 tuhat eurot huvitegevuse kulude katteks väljaspool valda õppivate õpilaste kuludeks ja vallasise turutõrke leevendamiseks. Toetuse kasutamise tulemusel peab huvitegevuses hõlmatud laste arv suurenema ning toetusrahaga ei tohi asendada olemasolevaid kulusid või teha investeeringuid. Lisaks on siia arvestatud kunstikooli õpetajate palgavahendid neljaks kuuks (alates 01.09.2024), kui kunstikoolist saab Põltsamaa valla allasutus. Palgavahendites on arvestatud ka kunstikooli õpetajate palgakasvuga vastavalt valla teistes huvikoolides makstavatele tasudele (magister 1630 eurot ja bakalaureus 1467 eurot).

Koolitranspordi eelarves kajastatakse õpilasliinide teenindamisega seotud kulud. Õpilasliinid sõidavad marsruudil Pisisaare-Mällikvere-Kalme-Adavere-Kuningamäe-Põltsamaa-Kuningamäe-Kalme-Adavere-Mällikvere-Pisisaare ja Põltsamaa-Puurmani-Põltsamaa. Teenust osutab osühing Eltor, kellega on sõlmitud töövõtuleping (kehtib õppeperioodil 01.09.2023 kuni 31.07.2024). Kilomeetrihinnaks ilma käibemaksuta on 1,5 eurot. Eelduslikult on hankeperioodil vaja läbida ligikaudu 20 tuhat kilomeetrit.

Koolitoidu eelarves on arvestatakse kulusid õpilaste toitlustamiseks:

- ✓ Puurmani Mõisakoolis 28 tuhat eurot (riigipoolne eraldis 17 tuhat eurot),
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumis 242 tuhat eurot (riigipoolne eraldis 152 tuhat eurot),
- ✓ teistele kohalikele omavalitsustele üks tuhat eurot.

Kulud kaetakse osaliselt toetusfondi eraldisest. Tegevusala kulusid 2024. aastaks on vähendatud, sest 2023. aasta eelarve eeldatav täitmine on väiksem kui eelarvesse planeeritud vahendid.

Öömaja tegevusala eelarve sisaldab alljärgnevaid kulusid:

- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumi õpilaskodu tööjõukulud 23 tuhat eurot,
- ✓ teiste kohalike omavalitsuste õpilaskodude kulude katmine viis tuhat eurot.

Muude hariduse abiteenuste kuludes kajastatakse:

- ✓ tööjõukuludena õpetajate ülevallaline tunnustamine ja sellega seotud premeerimine,
- ✓ majandamiskuludena tarkvarasüsteemi ARNO halduskulu kolm tuhat eurot ning ülevallaliste õpilaste ühisürituste ja -koolituste läbiviimine.

Hariduse abiteenuste kulusid on vähendatud eesmärgiga panustada ainult hädavajalikesse kohtadesse.

- **10 Sotsiaalne kaitse**

Sotsiaalse kaitse valdkonna kulud koosnevad puuetega inimeste, eakate, perede ja laste, riskirühmade ja muu sotsiaalse kaitse, asendus- ja järelhoolduse ning toimetulekutoetuse kuludest, tabel 22.

Tabel 22. Sotsiaalse kaitse valdkonna kulud, EUR

	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)	
				%	EUR
10 Sotsiaalne kaitse kokku	2 974 075	2 547 996	1 866 573	16,7	426 079
10120 Puudega inimese erihoolekandeteenus	75 000	0	0	-	75 000
50 Tööjõukulud	68 372	0	0	-	68 372
55 Majandamiskulud	6 628	0	0	-	6 628
10121 Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	59 452	161 355	438 505	-63,2	-101 903
41 Sotsiaaltoetused	8 142	116 400	411 842	-93,0	-108 258
45 Muud toetused	2 500	2 195	11 676	13,9	305
50 Tööjõukulud	0	0	4 718	-	0
55 Majandamiskulud	48 810	42 760	10 076	14,1	6 050
60 Muud tegevuskulud	0	0	193	-	0
10124 Puudega täisealise isiku hooldus	89 865	0	0	-	89 865
41 Sotsiaaltoetused	89 865	0	0	-	89 865
10126 Puudega lapse lapsehoiuteenus	3 345	0	0	-	3 345
50 Tööjõukulud	3 345	0	0	-	3 345
10200 Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus	1 402 788	861 300	465 583	35,3	541 488
41 Sotsiaaltoetused	1 402 788	861 300	0	62,9	541 488
50 Tööjõukulud	0	0	299 847	0,4	0
55 Majandamiskulud	0	0	165 568	-19,4	0
60 Muud tegevuskulud	0	0	168	0,0	0
10201 Muu eakate sotsiaalne kaitse	310 408	552 848	0	-43,9	-242 440
50 Tööjõukulud	198 786	366 973	0	-45,8	-168 187
55 Majandamiskulud	111 622	185 875	0	-39,9	-74 253
10202 Eakate koduteenus	164 270	0	0	-	164 270
50 Tööjõukulud	120 603	0	0	-	120 603
55 Majandamiskulud	43 667	0	0	-	43 667
10400 Asendus- ja järelhooldus	382 980	424 324	480 994	-9,7	-41 344
41 Sotsiaaltoetused	24 480	14 760	7 524	65,9	9 720
55 Majandamiskulud	358 500	409 564	473 470	-12,5	-51 064
10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	266 565	281 353	337 499	-5,3	-14 788
41 Sotsiaaltoetused	174 200	131 340	206 190	32,6	42 860
45 Muud toetused	2 000	24 101	10 173	-91,7	-22 101
50 Tööjõukulud	0	17 582	41 217	-100,0	-17 582
55 Majandamiskulud	89 665	107 830	79 455	-16,8	-18 165
60 Muud tegevuskulud	700	500	464	40,0	200
10403 Lapse tugisikuteenus	52 464	0	0	-	52 464
41 Sotsiaaltoetused	15 000	0	0	-	15 000
50 Tööjõukulud	37 464	0	0	-	37 464
10404 Turvakoduteenus	8 000	0	0	-	8 000
41 Sotsiaaltoetused	0	0	0	-	0
10600 Eluasemeteenus sotsiaalsetele riskirühmadele	5 000	17 510	0	-71,4	-12 510
41 Sotsiaaltoetused	5 000	17 510	0	-71,4	-12 510
10701 Riiklik toimetulekutoetus	92 438	119 250	100 029	-22,5	-26 812
41 Sotsiaaltoetused	90 626	117 450	99 014	-22,8	-26 812
55 Majandamiskulud	1 812	1 800	1 015	0,7	12

10702 Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	32 000	120 550	38 132	-73,0	-87 950
41 Sotsiaaltoetused	30 100	24 000	20 129	25,4	6 100
45 Muud toetused	2 500	0	0	-	2 500
50 Tööjõukulud	0	94 550	0	-100,0	-94 550
55 Majandamiskulud	0	2 000	18 002	-100,0	-2 000
10704 Võlanõustamisteenus	16 000	0	0	-	16 000
41 Sotsiaaltoetused	0	0	0	-	16 000
10900 Muu sotsiaalne kaitse, sh sotsiaalse kaitse haldus	12 900	9 506	5 831	35,7	3 394
55 Majandamiskulud	12 900	9 506	5 831	35,7	3 394

Sh.

41 Sotsiaaltoetused	1 864 201	1 282 760	744 699	8,0	-76 402
45 Muud toetused	7 000	26 296	21 849	-73,4	-19 296
50 Tööjõukulud	428 570	479 105	345 782	-10,5	-50 535
55 Majandamiskulud	673 604	759 335	753 418	-11,3	-85 731
60 Muud tegevuskulud	700	500	824	40,0	200

Kohaliku omavalitsuse ülesanded sotsiaalvaldkonnas sotsiaalhoolekande seaduse § 8 kohaselt on sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamine ning sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine.

Riigi Tugiteenuste Keskus on andnud teada, et alates 01.01.2024 muudetakse kontosid tegevusvaldkonnas 10 Sotsiaalne kaitse. Muutmine on tingitud olukorrast, kus omavalitsused kajastavad sisult sarnaseid kulusid erinevalt ehk kasutatakse nii erinevaid kontosid kui ka tegevusalasid. Samuti oli sotsiaalvaldkonna kontoplaani kasutusjuhend vananenud. Muudatused kehtestatakse soovituslikuna alates 01.01.2024 ja kohustuslikuna alates 01.01.2025. Põltsamaa vald on seega teinud muudatusi sotsiaalvaldkonna kontoplaanis juba käesolevast aastast, vastavalt riigi poolt tulnud juhiste ja käesolev eelarve on kajastatud vastavalt muudatustele. Seetõttu võivad käesoleva seletuskirja kontekstis 2024.aasta eelarve ja 2023.aasta eelarve võrdlusandmed esitleda mõnevõrra moonutatud pilti. Kontode ja tegevusalade muutmine ei too eelarvele kaasa rahalist mõju.

Puudega inimese erihoolekandeteenus on uus tegevusala, kus kajastatakse erihoolekandeteenuse kulud, sh tööjõukulud 68 tuhat ja majanduskulud seitse tuhat. Kulud toodi üle tegevusalalt muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse.

Muu puuetega inimeste sotsiaalse kaitse tegevusala kuludes on:

✓ sihtotstarbelised eraldised MTÜ-dele 2,5 tuhat eurot (vt tabel 15),

✓ sotsiaalteenused vastavalt ISTE projektile 29 tuhat eurot ja puuetega lastele 20 tuhat eurot.

ISTE projekt on „Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli rakendamine kohalikus omavalitsuses 2023-2024“, mille aluseks on koostööleping nr 2-9/54213-1.

Puudega täisealise isiku hooldus on uus tegevusala, kus kajastatakse sotsiaaltoetused, mille täpsem selgitus on antud tabelis 14. Kulud toodi üle tegevusalalt muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse.

Puudega lapse lapsehoiuteenus on uus tegevusala, kus kajastatakse sotsiaaltoetused, mille täpsem selgitus on antud tabelis 14. Kulud toodi üle tegevusalalt muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse.

Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus on uus nimetus tegevusalale eakate sotsiaalhoolekandetasutused ning sellel kajastatakse sotsiaaltoetused, mille täpsem selgitus on antud tabelis 14.

Muu eakate sotsiaalne kaitse on uue nimetusega tegevusala, mille alla kuuluvad järgmised kulud:

✓ Põltsamaa Valla Päevakeskuse tööjõukulud, sh on töötasufondi tõstetud kokku 5,2% tulenevalt 2024. aastast kehtima hakanud miinimumpalga määrast ning vajadusest tööturuolukorrast sõltuvalt palkasid tõsta,

- ✓ Põltsamaa Valla Päevakeskuse otseselt teenuste osutamise seotud majandamiskulud 93 tuhat eurot, sh Perepesa, toitlustamise, pesupesemise ja saunateenuste kulud,
- ✓ Põltsamaa Halduse poolt Päevakeskuse hoonete haldamisega seotud majandamiskulud (Adaveres ja Põltsamaal) 69 tuhat eurot, sh küte ja elekter.

Päevakeskus pakub erihoolekande, täispansioni, pesu pesemise, sotsiaaltranspordi, ruumide üüri ja majutuse ning kodu- ja saunateenust. Asutuses on 21,5 töökohta.

Eakate koduteenus on uus tegevusala, mille kuludes on Põltsamaa Valla Päevakeskuse tööjõukulud summas 121 tuhat eurot ning majandamiskulud summas 44 tuhat eurot, mis on seotud eaka inimese toimetuleku tagamiseks kodustest tingimustes (kütmine, toiduvalmistamine, korrastustööd, toidu ja majapidamistarvete ostmise jm).

Asendus- ja järelhooldus tegevusala kulud:

- ✓ sotsiaaltoetused, mille täpsem selgitus on antud tabelis 14,
- ✓ asendus- ja järelhoolduse kulud teenuseosutajatele (Keila SOS Lasteküla, Põltsamaa SOS Lasteküla, Siimusti Lastekeskus Metsatareke, Tallinna SOS noortekodu Keilas) summas 359 tuhat eurot.

Muu perekondade ja laste sotsiaalse kaitse tegevusala:

- ✓ sotsiaaltoetused, mille täpsem selgitus on antud tabelis 14,
- ✓ sihtotstarbelised eraldised MTÜ-dele kaks tuhat eurot (vt tabel 15),
- ✓ projekti „Imelised aastad“ omaosalus 18 tuhat eurot,
- ✓ last kasvatava pere nõustamisteenused (perelepitus, kriisinõustamine, psühholoogiline nõustamine), leinalaagrite tasud, lastelaagrite soodustusikud, SOS peretugevdusprogramm, piirkondlike lastelaagrite toitlustamise kulud, jt koolituste ning ürituste kulud,
- ✓ mitmesugused riigilõivud, võimalikud kohtukulud jms väljaminekud üks tuhat eurot.

Lapse tugiisikuteenus on uus tegevusala, mis kajastab tugiisikuteenuse kulusid, mis on üle toodud tegevusalalt muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse.

Turvakoduteenus on uus tegevusala, mis kajastab kulusid, mis on seotud ajutise eluaseme, hoolduse ja arendamise pakkumisega lapsele või täisealisele isikule, vajadusel koos kriisiabi tagamisega. Kulud on üle toodud tegevusalalt muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse.

Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele on uus tegevusala, millel on näidatud kodude kohandamise kulud ja mis on üle toodud tegevusalalt muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse.

Riikliku toimetulekutoetuse suurus on toetusfondi komponent ja see sõltub riigi poolt tehtavatest toetusfondi eraldistest. Eraldi näidatakse toimetuleku korralduse kulud majandamiskulude koosseisus.

Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse tegevusala:

- ✓ sotsiaaltoetused, mille täpsem selgitus on antud tabelis 14,
- ✓ sihtotstarbelised eraldised MTÜ-dele kaks tuhat eurot (vt tabel 15).

Võlanõustamisteenus on uus tegevusala, mis kajastab võlanõustamisteenusega seotud kulude hüvitamist. Kulud on üle toodud tegevusalalt muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse.

Muu sotsiaalne kaitse tegevusala sisaldab asutuse sotsiaalvaldkonna töötajate koolituskulusid, ühe elektriauto ülalpidamiskulusid, kingitusi lastekodulastele, lusikapeo kulusid jt esinduskulusid.

2. INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeeringustegevuse all kavandatakse tagasilaekuvad laenud, saadud sihtfinantseeringud põhivara soetuseks, põhivara müügitulu, osaluste soetus, antud laenud, põhivara soetused ja renoveerimine, põhivara soetuseks antavad sihtfinantseeringud ning finantskulud. Sissetulekud on esitatud (+) märgiga ja väljaminekud (-) märgiga, tabel 23.

Tabel 23. Investeeringustegevus, EUR

	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus, EUR (2024 võrreldes 2023)
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-2 075 635	-1 752 123	-4 381 269	- 323 512
1532 Tagasilaekuvad laenud	265 710	830 710	32 083	-565 000
3502 Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	70 000	508 160	532 069	-438 160
381 Põhivara müük	200 000	200 000	330 323	0
655 Finantstulud	0	0	185	0
150 Osaluste soetus	-340 000	-434 000	0	94 000
1531 Antud laenud	-300 000	-600 000	-2 544 199	300 000
155 Põhivara soetus ja renoveerimine	-1 140 158	-1 201 909	-1 831 810	61 751
4502 Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-391 187	-654 084	-801 936	262 897
650 Finantskulud	-440 000	-401 000	-97 984	-39 000
EELARVE TULEM	-2 038 743	-1 260 811	-2 825 398	-323 604

Tagasilaekuvad laenud – Põltsamaa Vallavara OÜ-le lasteaia ehitamiseks ja tänavavalgustuse renoveerimiseks antud laenude tagasimaksed summas 231 tuhat eurot ja SA Põltsamaa Tervis laenu tagasimakse 35 tuhat eurot. Saadav sihtfinantseerimine kajastab riigipoolset toetust hajaasustuse programmis ette nähtud kohustuste täitmiseks. Põhivara müügitulu on kavandatud vallale kuuluvate hoonete, korterite, kinnistute ja sõidukite müügist. Osaluste soetus sisaldab koostööprojektide omaosalust Põltsamaa Vesi OÜ-ga, mille täpsem kirjeldus on toodud tabelis 24.

Antava laenuna on planeeritud laen Põltsamaa Vallavara OÜ-le Esku lasteaia-kogukonnahoone omaosaluseks summas 300 tuhat. Põhivara soetus ja renoveerimine on 2024. aasta eelarvesse planeeritud kogumahus 1 140 tuhat eurot. Investeeringustegevuse väljaminekud (osaluse soetus, antav laen, põhivara soetus ja renoveerimine, antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks) on investeeringuobjektide lõikes esitatud tabelis 24.

Tabel 24. Investeeringuobjektid 2024. aastal, EUR

Tegevusala	Investeeringuobjektid	Summa
	Osaluse soetus Põltsamaa Vesi OÜ-s:	340 000
06300	Pajusi küla ÜVK rajamine	300 000
06300	Sadevee projekti omaosalus	40 000
	Antav laen:	300 000
04740	Põltsamaa Vallavara OÜ-le Esku lasteaia-kogukonnahoone omaosaluseks	300 000
	Põhivara soetus ja renoveerimine:	1 140 158
04510	Puurmani Jõgeva mnt, Kõpu-Laisaare ja Lustivere-Põltsamaa kergliiklusteede ettevalmistavad tegevused	40 000
04510	Kõpu-Laisaare kergliiklustee ehitus	99 445
04510	Valla teede rekonstrueerimine	129 798

04510	Lossi 8 tugimüüri renoveerimine	1 500
04510	Kuperjanovi-Rohelise tn ristmiku sadeveekollektori rekonstrueerimine	30 000
04740	Põltsamaal Tõrukese elamukvartali arendustegevus	70 000
04740	Põltsamaa linnaruumi arenduse omaosalus	240 000
04740	KIK rohetaristu projekt	69 313
04740	Puurmani Mõiskooli fassaadi renoveerimine (omaosalus)	30 000
04740	Puurmani pargi renoveerimine (raie ja istutusplaan) ning keskasula uuenduse projekteerimine	7 000
04740	Põltsamaal Ülase tn maa ost	130 000
04740	Eakate teenusmaja projekteerimistööd	30 000
06400	Pajusi rahvamaja esise ja parkla valgustuse rajamine	16 500
06605	Põltsamaa Halduse liisingusse võetava tehnika (niiduk, lehekoristusmasin, halumasin) aastane rendimakse	7 730
06605	Põltsamaa Halduse olemasoleva bussi väljavahetamine	17 000
06605	Põltsamaa Jõgeva mnt kalmistu müüri rekonstrueerimistööd	15 000
09212	Puurmani lasteaia ventilatsiooniseadmed ja küttekalorifeer	21 872
09212	Põltsamaa hariduslinnaku õueala projekti omaosalus	100 000
09212	PÜG Veski tn hoone tualettruumide renoveerimine	20 000
09602	Õpilaskodu 2. korruse renoveerimise lõpetamine	35 000
10201	Adavere päevakeskuse ruumide remont	30 000
	Antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks:	391 187
04740	Põltsamaa lossi arenduse omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le	30 000
04740	Hajaasustuse projekti teostamine (valla osalus 50%, riigi toetus 50%)	140 000
04740	2023. aastal üle kantud hajaasustuse projekti toetus	57 104
04740	2023. aastal lõpetamata projektide üle kantud sihtotstarbeline toetus	69 083
08102	Kuningamäe terviseradade projekti osalus Põltsamaa Vallavara OÜ-le	40 000
08102	Felixhalli renoveerimiseks SA-le Põltsamaa Sport	30 000
08102	Ujula ventilatsiooni renoveerimiseks SA-le Põltsamaa Sport	25 000
Investeeringuobjektid kokku		2 171 575

Investeerimistegevuse finantseerimiseks on Põltsamaa valla poolt planeeritud võtta laen, vt punkt 3 „Finantseerimistegevus“. Laen võetakse välja vastavalt vajadusele ja projektide realiseerimisele. Kuigi põhivara piirmääraks on ilma km-ta 10 000 eurot, on tabelis ära toodud mitmeid investeeringuid, mis on väiksemas summas. Nt Puurmani keskasula ja eakate maja projekteerimisel on tegemist ettevalmistava tegevusega, mille maksumus summeerub hilisema ehitustöö maksumusega. Liisingu rendimaksud summeeruvad viie aastase perioodi peale. Projektitoetustega seotud investeeringute osas (v.a. hajaasustusprogramm) on ära näidatud vaid valla omaosalus, kuna taotluste menetlemine (nt linnaruumi ja hariduslinnaku arendus) on veel käimas. Investeeringuobjektide selgitused on osaliselt ära toodud tabeli 27 all.

3. FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas kajastatakse valla laenu põhiosa tagasimaksed vastavalt laenulepingu maksegraafikule ja uue laenu võtmine, tabel 25.

Tabel 25. Finantseerimistegevus, EUR

	2024 eelarve	2023 eelarve	2022 täitmine	Muutus (2024 võrreldes 2023)
FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU	1 206 345	123 597	2 516 230	1 082 748
2581 Kohustuste võtmine	1 917 445	834 697	3 121 754	1 082 748
2586 Kohustuste tasumine	-711 100	-711 100	-605 524	0
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-700 399	-541 453	0	-198 946
NÕUETE-KOHUSTUSTE MUUTUS	69 083	635 761	0	-566 678

Võetud investeerimislaenu intressikuludeks on kalkuleeritud 440 tuhat eurot. Laenuintress on marginaaliga 0,78%, millele lisandub 6 kuu EURIBOR. Intressikulud on sõltuvuses EURIBOR-i muutustest ja intressimäära korrigeeritakse 2 korda aastas. 2024. aasta eelarves on arvestuslik 6 kuu EURIBOR 4%.

Perioodiks 19.07.2023 – 19.01.2024 on fikseeritud 6 kuu EURIBOR 3,937%. See annab kinnituse, et intressikulud on hinnatud adekvaatselt ja alates 19.01.2024 järgneva kuueks kuuks kinnitatav intress jääb ka 4% lähedale.

Põltsamaa vallal on võimalik võtta kohustusi investeringute tegemiseks põhimõttel, et kohustiste maht ei ületaks 80% põhitegevuse tuludest. Laenu tohib võtta ainult investeringuteks.

Investeringuteks võetav laen on 1 917 tuhat eurot, vt tabel 25. Laenugraafiku järgsed laenu põhiosa tagasimaksed on 711 tuhat eurot.

Laenukoormuseks on seisuga 31.12.2024 11,8 miljonit eurot, see moodustab põhitegevust tuludest 63,5 % (netovõlakoormus).

Likviidsete varade muutusena kajastatakse eelarve koosseisus raha ja pangakontode saldo muutust. Tekkepõhises eelarves kajastab nõuete ja kohustiste muutus eelmise aasta tulusid ja kulusid, mis laekusid või mis tasuti järgmisel aastal ning ettemaksuna laekuvaid tulusid. 2024. aasta eelarvesse on nõuete ja kohustiste muutus planeeritud kogusummas 69 tuhat eurot.

4. EELARVE VÕRDLU EELARVESTRATEEGIAGA

2024. aasta eelarve võrdlus valla eelarvestrateegiaga aastaks 2024 on esitatud tabelis 26, tegevusalade põhine investeeringuobjektide võrdlus eelarvestrateegiaga on toodud tabelis 27.

Tabel 26. Eelarve võrdlus eelarvestrateegiaga, EUR

Eelarveosa	2024 eelarve	2024 eelarvestrateegia	Muutus, EUR
Põhitegevuse tulud kokku	18 652 826	18 980 566	-327 740
Maksutulud	10 332 351	10 238 314	94 037
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 213 804	1 154 111	59 693
Saadavad toetused tegevuskuludeks	6 841 671	7 201 141	-359 470
Muud tegevustulud	265 000	387 000	-122 000
Põhitegevuse kulud kokku	18 615 934	18 446 698	169 236
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 740 471	1 815 760	924 711
Personalikulud	10 880 043	10 918 687	-38 644
Majandamiskulud	4 814 420	5 629 031	-814 611
Muud kulud	181 000	83 220	97 780
Põhitegevuse tulem	36 892	533 868	-496 976
Investeeringustegevus kokku	-2 075 635	-1 914 088	-161 547
Põhivara müük (+)	200 000	250 000	-50 000
Põhivara soetus (-)	-1 140 158	-1 289 798	149 640
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	70 000	620 000	-550 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-391 187	-1 030 000	638 813
Osaluse soetus (-)	-340 000	-330 000	-10 000
Tagasilaekuvad laenud (+)	265 710	265 710	0
Antavad laenud (-)	-300 000	0	-300 000
Finantskulud (-)	-440 000	-400 000	-40 000
Eelarve tulem	-2 038 743	-1 380 220	-658 523
Finantseerimistegevus	1 206 345	1 288 900	-82 555
Kohustiste võtmine (+)	1 917 445	2 000 000	-82 555
Kohustiste tasumine (-)	-711 100	-711 100	0

Erinevused võrreldes eelarvestrateegiaga on välja toodud allolevalt:

- ✓ Saadavate toetuste ja tegevuskulude osas puudub selgus ning pigem on tulud prognoositud konservatiivsemalt kui eelarvestrateegias planeeritud;
- ✓ Antavate toetuste suurenemise tingib eelkõige hooldereform, kus kulude kasv on olnud üle 40%;
- ✓ Personalikulud on optimeeritud erinevate asutuste lõikes läbi struktuurimuudatuste ning sealjuures vaadatud ka eelnevate aastate täitmist. Eelarves on arvestatud miinimumpalga tõusuga, riigi poolt kehtestatud õpetaja palga alammäära kasvuga 3,2% nii lasteaedades kui koolides, valla huvihariduskoolide õpetajate palgakasvuga ning teiste asutuste töötasufondide kasvuga minimaalselt 5% (kultuurikeskusel ja Põltsamaa Päevakeskusel kasv suurem);
- ✓ Majandamiskulud on vähenenud eelkõige seoses energiahindade stabiliseerumise ja toidukulude vähenemisega (vastavalt eelarve täitmisele on neid optimeeritud);
- ✓ Investeeringustegevus on planeeritud mõnevõrra tagasihoidlikum, kuna teada ei ole projektide rahastamine ja elluviimise ajakava (sõltub hangetest ja lepingu täitmisest). Antava laenu, sihtfinantseeringu ja omaosaluse osakaalud täpsustuvad projektide tingimuste käigus.

Tabel 27. Investeeringute võrdlus eelarvestrateegiaga, EUR

Tegevusala	Investeeringuobjektid	2024 eelarve	2024 eelarvestrateegia	Muutus	Investeeringuteks võetav laen
04	Majandus kokku	1 473 243	1 003 798	469 445	1 206 243
	Teed, sh kergliiklusteed	269 243	169 798	99 445	269 243
	Põltsamaa linnaruumi arenduse omaosalus	240 000	240 000	0	240 000
	Põltsamaa lossi arendus	30 000	30 000	0	30 000
	Esku lasteaia-kogukonnahoone	300 000	264000	36 000	300 000
	Eakate teenusmaja	30 000		30 000	30 000
	Puurmani Mõiskooli fassaad (omaosalus)	30 000	30 000	0	30 000
	Puurmani park ja keskasula projekt	7 000		7 000	7 000
	Elamualade arendus - Tõrukese kvartal	70 000	70 000	0	70 000
	Elamualade arendus - Ülase tn maa ost	130 000	130 000	0	130 000
	Hajaasustuse programm	197 104	70 000	127 104	70 000
	Kuperjanovi-Rohelise tn ristmiku sadeveekollektori rekonstrueerimine	30 000		30 000	30 000
	KIK rohetaristu projekt	69 313		69 313	0
	Lossi tn 8 tugimüür	1 500		1 500	0
	2023. aastal lõpetamata projektide üle kantud sihtotstarbeline toetus	69 083		69 083	0
06	Elamu- ja kommunaalmajandus kokku	396 230	330 000	62 230	409 330
	Pajusi küla ühisvee- ja kanalisatsioonisüsteemid	300 000	270 000	30 000	300 000
	Sadevee projekti omaosalus	40 000	60000	-20 000	40 000
	Pajusi rahvamaja esise ja parkimisplatsi valgustus	16 500		16 500	16 500
	Põltsamaa Halduse seadmete liising, sh sissemaks	7 730		7 730	39 830
	Põltsamaa Halduse olemasoleva bussi väljavahetamine	17 000		13 000	13 000
	Põltsamaa Jõgeva mnt kalmistu müüri rekonstrueerimistööd	15 000		15 000	0
08	Vaba aeg, kultuur, religioon	95 000	60 000	35 000	95 000
	Põltsamaa spordihoone (Felixhall)	30 000	20 000	10 000	30 000
	Põltsamaa ujula	25 000		25 000	25 000
	Kuningamäe arendus	40 000	40 000	0	40 000
09	Haridus	176 872	100 000	76 872	176 872
	Põltsamaa hariduslinnaku õueala	100 000	100 000	0	100 000
	Puurmani lasteaia ventilatsioon	21 872		21 872	21 872
	PÜG Veski tn hoone	20 000		20 000	20 000
	Õpilaskodu 2. korruse renoveerimise lõpetamine	35 000		35 000	35 000
10	Sotsiaalne kaitse	30 000		30 000	30 000
	Adavere päevakeskuse ruumide remont	30 000		30 000	30 000
Tegevusalad kokku		2 171 345	1 493 798	673 547	1 917 445

Erinevused võrreldes eelarvestrateegiaga on lahti selgitatud allolevalt:

- ✓ Põltsamaa linnaruumi arenduse omaosalus hõlmab kokku 2,5 miljoni eurost (valla omaosalus kokku 865 tuhat eurot) ja 30-kuulise kestvusega projekti, mille tegelikud kulud sõltuvad läbiviidud hangetest ja elluviidavate tegevuste aja- ja tegevuskavast;

- ✓ Esku lasteaed-kogukonnahoone baasil on tegemist kuni 2-aastase projektiga, mille investeering kokku on ca 1,6 miljonit eurot ja omaosalus ca 528 tuhat eurot. Kulude tegelik maht ja periood sõltub hangetest ja elluviidavate tegevuste aja- ja tegevuskavast;
- ✓ Eakate teenusmaja on eelarvestrateegias kajastatud 2027. aastal. Taotlusvoor avaneb 2024. aastal ning taotluse esitamiseks on vajalik koostada eskiisprojekt;
- ✓ Puurmani park ja keskasula projekti kontseptsiooni koostamine. Keskasula oli 2023. aasta eelarves, kuid jäi seoses kaupluse ehitamisega ootele. Pargi olukord halveneb iga tormiga ning vajalik on hinnata olemasolevate puude olukord ja näha ette istutusplaan;
- ✓ Hajaasustuse programmi kogumaht 2024. aastaks on 140 tuhat eurot, millest 70 tuhat on valla omaosalus. Sellele summale lisandub 2023. aastast üle toodud sihtotstarbelised vahendid 57 tuhat eurot;
- ✓ Kuperjanovi-Rohelise tn ristmiku sadeveekollektori rekonstrueerimiseks on vahendid üle toodud 2023. aasta eelarvest summas 30 tuhat eurot. Seda investeeringut ei ole planeeritud eelarvestrateegias;
- ✓ 2023. aastal üle kantud lõpetamata objektide finantseerimine Põltsamaa Vallavara OÜ-le on kogusummas 69 tuhat eurot: lossi kütetrassi- ja soojasõlme renoveerimiseks 25 tuhat eurot, Esku-lasteaiahoone ehituseks ettevalmistavad tegevused 17 tuhat eurot ja linnaruumi arendamiseks ettevalmistavad tegevused 17 tuhat eurot;
- ✓ Pajusi küla ÜVK oli 2023. aasta eelarves, kuid kahjuks on ettevalmistavad tegevused võtnud oluliselt suurema ajakulu, kui oli esialgu planeeritud. Käesolevaks on teostatud uuringud ning koostamisel põhiprojekt. Ehituskulud koos osaliste projekteerimiskuludega jäävad 2024. aastasse;
- ✓ Sadevee projekti osalus. Põltsamaa Vesi OÜ on esitanud taotluse linna sadevee süsteemide projekti omaosaluse katteks. Kuna käesolevaks ei ole teada, millal toetusmeede avaneb ja millal tekivad kulud, on omaosaluse summat 2024. aastal vähendatud.
- ✓ Pajusi rahvamaja esise ja parkimisplatsi valgustuse vajadus on ilmnenu hiljem, kuna seoses tänavavalgustuse rekonstrueerimisega on rahvamaja esine jäänud väga pimedaks ning vajab valgustuse väljaehitamist;
- ✓ Põltsamaa Halduse seadmete liising on vajalik seoses teenusmahu kasvuga, samuti on vajalik välja vahetada amortiseerunud sõiduk Volkswagen Caravelle;
- ✓ Põltsamaa Jõgeva mnt kalmistu müüri renoveerimistööd ei olnud samuti eelarvestrateegias planeeritud, kuid nende töödega on vajalik jätkata käesoleval aastal;
- ✓ Põltsamaa spordihoone ja ujula investeeringute mahu osas ei tulnud eelarvestrateegia menetlemise käigus ettepanekuid ning investeeringuteks planeeriti väiksem summa kui eelarvetaotluse ja menetluse käigus vajalikuks osutus;
- ✓ Puurmani lasteaia ventilatsiooni agregaadid ümberehitamise vajadus on ilmnenu hiljem ning vajalik on süsteemi parendada;
- ✓ PÜG Veski tn hoone tualettide ümberehitamise vajadus ilmnes eelarve koostamise käigus;
- ✓ Õpilaskodu hoone 2. korruse renoveerimine on pooleli ning on vajalik planeerida täiendavad vahendid ehitustööde lõpetamiseks;
- ✓ Adavere päevakeskuse ruumide remont on vajalik, sest on nõudlus teenuse järele ning praegused ruumid ei vasta teenusepakkumise tingimustele.

Koostas: endine rahandusosakonna juhataja Anneli Pajur, rahandusosakonna juhataja Sigrid Maansoo, abivallavanem Kristi Klaos
 Kooskõlastas: jurist Eva Panksepp
 Ettekandja: rahandusosakonna juhataja Sigrid Maansoo, abivallavanem Kristi Klaos, vallavanem Karro Külänurm.